

ЩАСЛИВОГО 2012 РОКУ! ВЕСЕЛИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ!

... І ТВОРИТИ ДОБРО!

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 1 (306)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

4 січня 2012 року

НЕХАЙ УСПІХ СУПРОВОДЖУЄ ВАС В УСЬОМУ!

Вельмишановні викладачі, студенти, усі працівники нашого університету!

Прийміть мої найщиріші вітання з Новим, 2012 роком і Різдом Христовим!

Вступивши у новий відлік часу, не завадило б озирнутися на пройдений шлях, аби, як завжди, проаналізувати наші досягнення та здобутки, усвідомити результати спільної праці й спрогнозувати перспективи майбутнього. Без перебільшення можна мовити: рік, що минув, був для нас плідним, багатим на нові проекти, події, насиченим і цікавим. Нові зустрічі, підписання партнерських угод, створення соціальних програм у галузі медицини та науки сприяли, аби ми впевнено утверджувалися на стежі власних традицій та сміливо прокладали свій шлях у світовому медичному просторі.

2011-го втілили й чимало проектів, в яких університет брав активну участь. Особливо це стосується реалізації реформ у практичній охороні здоров'я. Наші фахівці та

студенти долучилися до багатьох соціальних програм у цій царині, зокрема, до створення сільських медичних закладів – центрів первинної медико-санітарної допомоги, які нині ефективно працюють у селах Гнилиць Підволочиського, Зарубинці Збаразького, Великий Говилів Тербовлянського, Увисла та Кокосинці Гусятинського районів. Вони є зразком для заснування подібних в усій області. 2012 року такі центри маємо намір започаткувати для мешканців Тернополя. Два з них вирішили створити вже цього року, а три – 2013-го. Плануємо також zorganizувати навчально-практичний центр хоспісної допомоги у смт. Гримайлів Гусятинського району.

Не припинялася активна робота наших науковців й у партнерському проекті – університетській лікарні. Серед здобутків 2011 року – створений тут за сучасними вимогами обласний центр ендопротезування та новітніх ортопедо-травматологічних технологій, в якому мають змогу отримати допомогу пацієнти з усього Тернопілля. З огляду на те, що університетська лікарня – заклад спеціалізованої медичної допомоги, значну увагу приділяємо лабораторній діагностиці. Вже виготовлений проект нового лабораторного комплексу, будівництво якого триватиме і 2012 року. ТДМУ виділить на ці потреби 4,5 млн. грн. Високотехнологічні лабораторні дослідження тут проводитимуть для пацієнтів краю. Ще один напрямок стосується вдосконалення й впровадження в лікувальний процес новітніх малоінвазивних технологій. Посильну увагу приділяємо роботі з розширення спектру цих оперативних втручань.

Упродовж 2011 року не припиняли роботу й з облаштування кафедр, реконструкції та ремонту корпусів – понад 20 об'єктів оновили у нашому університеті.

Що ж стосується навчально-наукової діяльності, то, обговорюючи концепцію розвитку нашого закладу у найближчій перспективі, перед нами постала дилема, як визначити сучасні орієнтири розвитку ВНЗ? Орієнтуватися на ринок праці немає рації – він сам у постійній динаміці, тому, вважаю, це не доцільно, не варто й особливо «захоплюватися» досвідом європейських та американських університетів, хоча на перших етапах ми саме це і робили. Але всі вони різні, кожен має свої особливості, погодьтеся, що немає двох

однакових ВНЗ. Отож, обговорюючи плани на перспективу, кристалізувалася думка, що потрібно враховувати запити майбутнього, які маємо прогнозувати. У планах університету – розширення та впровадження високих технологій, зокрема, у галузі комунікаційних зв'язків. 2012-й для ТДМУ, сподіваюся, буде роком створення центру телекомунікаційних технологій. Наші студенти

у цьому навчально-практичному центрі здобуватимуть нові знання. Медуніверситет готовий долучитися й до започатку-

вання єдиної інформаційної системи, яка об'єднає лікувально-профілактичні заклади Тернополя, а в перспективі – області. Створення такої мережі передбачає веб-реєстрацію пацієнта на прийом до лікаря або обстеження, під'єднання до інформаційної системи робочих місць лікарів, створення бази даних пацієнтів із збереженням історії хвороб, результатів обстежень. Це дасть можливість уникнути черг у лікувальному закладі, провести те чи інше обстеження, зекономивши час. Така система дозволить лікарю краще вивчити історію хвороби пацієнта, побачити недугу в динаміці, що дуже важливо для лікувального процесу.

У наших подальших планах – спрямовувати зусилля на освоєння майбутніх медиками технологічного простору. Як відомо, нині робоче місце лікаря та його діяльність дедалі більше охоплюють новітні медичні технології, без сучасної високотехнологічної апаратури не обійтися, тому лікар має володіти й інженерними навичками, аби осмислено використовувати таку техніку. Ось чому цей напрям буде займати важливе місце в навчальній програмі студентів. З цієї метою плануємо створити кафедру медичної фізики та обладнання.

Отож концепція розвитку нашого ВНЗ буде спрямована на високі технології майбутнього. Переконали, що ТДМУ і надалі буде успішно розвиватися, а студентство отримуватиме знання за сучасними стандартами, які в подальшому стануть добрим базисом для затребуваності на світовому ринку праці та гідної конкуренції.

У ці святкові дні хочу побажати усім – викладацькому колективу, працівникам, студентам та їхнім родинам – усіляких гараздів, звершень у житті та праці. Хай втіляться мрії, професійні плани, задуми! Добробуту Вашим сім'ям, наснаги в житті! Нехай новий рік буде для Вас супутником доброти та радості, принесе злагоду і мир, натхнення на нові вагомні здобутки. Щоб доля щедро обдарувала Вас всілякими благами – гарними оцінками, достатком і процвітанням.

Нехай у новому році панує радість у колективах і родинях, здоров'я буде міцним, а успіх супроводжує Вас в усьому!

З 2012 роком!

З Різдом Христовим!

**Леонід КОВАЛЬЧУК,
ректор ТДМУ, член-кореспондент
НАМН України, професор**

ЗА ДОСВІДОМ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ – ДО КАНАДИ

Всесвітня організація охорони здоров'я 1982 року визначила паліативну та хоспісну допомогу як окремий напрямок медицини. В Україні перші хоспіси зародилися ще десять років тому, але далі кількох закладів справа не зрушилася, та й суспільство, на жаль, ще не усвідомлює необхідності паліативної діяльності. Між тим, як стверджують фахівці, нині на 50 мешканців України припадає одна людина з онкологічною недугою. Щорічно кожен п'ятий із сільських мешканців помирає від онкологічного захворювання у страшних муках. Зростає й кількість літніх людей з хронічними соматичними хворобами, що супроводжуються фізичними та психологічними розладами. Ці хворі також потребують паліативної та хоспісної допомоги. Така ситуація й стала приводом для створення громадської організації «Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги», яку очолив экс-міністр охорони здоров'я Василь Князевич.

Нова організація покликана сприяти консолідації медичних працівників, які розвивають паліативну допомогу, залучати до співпраці волонтерів, соціальних працівників, психологів, юристів і духовенство. Прикметно, що у

Нагальність проблеми стала поштовхом до скликання кількох конференцій за участю спеціалістів з усієї України у ТДМУ. Створений обласний осередок Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги. Фахівці нашого університету запозичували багаторічний досвід відомих закладів з надання паліативної та хоспісної допомоги у Сполучених Штатах Америки, Польщі, Нідерландах. Відтак у ТДМУ була створена власна модель щодо надання цього виду меддопомоги. Не залишилася осторонь проблем невиліковно хворих і практична медицина. За активної участі головного лікаря Тернопільської міської комунальної лікарні швидкої допомоги, голови обласного осередку Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги Ярослава Чайківського облаштували кілька хоспісних ліжок у відділенні невідкладних терапевтичних станів. Доглядати та проводити медсестринські втручання інкурабельним хворим медичним працівникам допомагають студенти ННІ медсестринства ТДМУ. У планах університету вже цього року зорганізувати навчально-практичний центр хоспісної допо-

тора ТДМУ Леоніда Якимовича Ковальчука. Стажування тривало один місяць на запрошення старшого програмного менеджера з планування та інтегрування паліативного догляду

паліативної допомоги, то тут також розроблений певний алгоритм, за яким й працюють медики в усій країні – після встановлення діагнозу невиліковної хвороби в лікарні, подальшу

Наталія ЛІЩЕНКО отримала нагороду від державної керуючої агенції ССАС, яка координує допомогу хворим в домашніх умовах

агенції Care Partners Шарлоти Косо і за сприяння Наталії Ліщенко й родини Бойчуків.

Метою стажування було вивчити особливості організації паліативного догляду за інкурабельними хворими, а також ознайомитися з функціональними обов'язками медичних сестер різних освітньо-кваліфікаційних рівнів – молодший спеціаліст, бакалавр, магістр. Система охорони здоров'я Канади має добру репутацію у всьому світі саме завдяки розробці теорії та впровадженню у практику системи паліативного догляду за невиліковними хворими. Тому досвід стажування у Країні Кленового Листка для мене виявився дуже цінним, бо ж мала можливість не лише спостерігати, як зорганізована діяльність канадських медиків у цій царині, а й власноруч відпрацювати навички та оволодіти новими методиками під час практики.

– Як вибудована система охорони здоров'я Канади і яке місце у ній займає паліативна допомога?

– Варто зауважити, що охорона здоров'я Канади є системою страхових і медичних планів десяти провінцій та трьох територій і її фінансує держава як з місцевих, так і державних прибуткових податків та податку на прибуток підприємств. Тобто, медичне обслуговування канадців фінансується шляхом загального оподаткування, через страхові внески та оплату готівкою. Загалом щорічний внесок кожного канадійця в систему охорони здоров'я становить майже 2500 дол. Щодо надан-

опіку над хворим здійснює державна структура (ССАС), яка проводить моніторинг хворих і пропонує різні схеми лікування для недужих на певній території. Чомусь одразу пригадалося, яка доля чекає на невиліковно хворих у нашій країні, які після лікування в онкологічному стаціонарі залишаються наодинці з невідомим діагнозом і страждають від так званих побічних симптомів: нудоти після перенесеної хіміотерапії, зниження апетиту, проблем зі шкірою, закріпів і нестерпного болю.

Тому одним із завдань, яке я поставила перед собою, перебуваючи на стажуванні в Канаді, було вивчити функціональні обов'язки й ознайомитися з роботою медсестри саме під час догляду за паліативними хворими, адже медсестринські втручання у наданні паліативної та хоспісної допомоги істотно різняться від тих маніпуляцій, які виконують за «звичайних» недуг.

У кожному з регіонів Канади (10 провінцій і три території), залежно від кількості мешканців, є й певна кількість таких організацій. Скажімо, в провінції Онтаріо нараховують 14 організацій ССАС на 13 млн. осіб.

ССАС – це організація, яка регулює, спрямовує, контролює процес лікування хворих. Сюди надходить інформація щодо виписки хворих з лікарень, але й самостійно недужий теж може звернутися за допомогою.

Перше, що мене приємно вразило в Канаді, – це велика повага пацієнтів до медичних сестер, а також теплі взаємини у мультидисциплінарній команді

лікарів, соціальних працівників, дієтологів і т.д. Кожен з фахівців має коло своїх функціональних обов'язків, але й прислухається до думки колеги. Бути медсестрою в Канаді престижно хоча б тому, що заробітна платня її в кілька разів більша, ніж, скажімо, помічника лікаря.

Паліативні хворі, після того, як залишають стаціонар, не опиняються насамоті зі своєю хворобою та своїми проблемами – ними одразу ж опікується держава.

Більшість канадців, як і українців, воліють перебувати вдома та прожити останні дні поруч зі своїми рідними та близькими людьми. Тому в Канаді розвинена система допомоги, яку медсестри надають хворим на дому (community nurses). Звичайно ж, за бажанням хворого і залежно від його стану є різні види паліативного догляду. Це – і денні стаціонари у лікарнях та приватних агенціях, і хоспісні відділення в лікарнях, і окремі хоспіси для спокійного і, головне, безболісного відходу у вічність.

– Як відбувається догляд за хворими вдома?

– Зорганізовують лікування та догляд за хворими вдома приватні агенції, які отримують інформацію про хворих, дані про необхідний обсяг лікування та догляду, що надає ССАС. Між агенціями і ССАС ведеться цілодобовий обов'язковий зв'язок і звіт про виконану роботу, стан хворого та необхідну допомогу. Організація ССАС, в якій мені довелося побувати, співпрацює з семи медсестринськими агенціями. Кожна з них щороку звітує перед ССАС про проведenu роботу і щоп'ять років обов'язково проходить акредитацію, надавши ССАС свій бізнес-проект. Агенції постійно конкурують із ССАС за кількість хворих. Чи обере їх ССАС для подальшої співпраці, залежить від того, скільки хворих агенція охопила доглядом, якої важкості хворих обслуговують медсестри (ставка робиться на паліативних хворих), як часто і які курси проводять для медсестер. Крім того, ССАС зорганізовує незалежне опитування хворих про якість обслуговування та кваліфікаційні дії медсестер.

В одній з таких агенцій (community nursing organization, CarePartners) мені довелося стажуватися. Працюють тут медсестри (їх 600 осіб) двох категорій: RN (медсестри, що мають кваліфікацію бакалавра) і RPN (медсестри, які мають кваліфікацію молодшого спеціаліста). Медсестри згруповані в команди. Кожна команда складається з 4 медсестер-бакалаврів і 3 медсестер-молодших спеціалістів. Також залучають до роботи і сумісників на випадок заміни когось з членів команди під час хвороби або відпустки.

(Закінчення на стор. 5)

Функціональне ліжко з протипролизневим матрацом доступне кожному паліативному хворому безкоштовно

Тернопільському медичному університеті вже не перший рік переймаються проблемами хоспісної та паліативної допомоги, долучаючись до міжнародних, партнерських проектів у цій царині. Приміром, завдяки проекту МАТРА, за участю п'яти українських університетів та Саксонського університету в Голландії, представники нашого ВНЗ привернули увагу громадськості до проблеми догляду за людьми похилого віку.

моги у смт. Гримайлів Гусятинського району.

Нещодавно **директор ННІ медсестринства ТДМУ, доцент Світлана ЯСТРЕМСЬКА** стажувалася в одній з агенцій лікування та догляду в канадському місті Місісага. Про це – в нашому інтерв'ю.

– Світлано Олександрівно, якою була мета Вашого стажування?

– Моє перебування в Канаді відбулося завдяки підтримці рек-

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАШУК, О. БУСЬКА, П. БАЛЮХ**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail **hazeta.univer@gmail.com**

Засновники:
Тернопільський
державний університет
ім. І.Я. Горбачевського,
управління охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікації.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 2 друк. арк.
Наклад – 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському
державному університеті
ім. І.Я. Горбачевського,
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

Тема з продовженням

ЧИ МОЖНА ОТРИМАТИ НАЛЕЖНУ УНІВЕРСИТЕТСЬКУ ОСВІТУ В УКРАЇНІ?

29 листопада в Інституті Горшеніна відбувся «круглий стіл» на тему «Чи можна отримати справжню університетську освіту в Україні?». Пропонуємо вашій увазі стенограму виступів експертів.

Наталія Клаунінг, Інститут Горшеніна: За результатами дослідження нашого інституту «Студенти — образ майбутнього», 32,1% українських абітурієнтів вступають до ВНЗ саме для того, щоб стати освіченими людьми. Чи є у них шанс зреалізувати свій намір у своїй країні? Звідси запитання до Володимира Нікітіна: «Що таке справжня університетська освіта? Чи можуть студенти українських ВНЗ отримати таку освіту у своїй країні?»

Володимир Нікітін, заступник директора Українського інституту публічної політики, президент Українського педагогічного клубу: «По-перше, освіта в умовах стабільності та освіта в умовах різких глобальних зламів — це принципово різні речі. І мовити про якусь університетську освіту в її ідеальному вигляді можна лише в умовах стабільності. По-друге, що таке освіта? Освіта — річ, що супроводжує людину багато тисяч років, тому вона не може зводитися до якоїсь приватної форми. По суті, освічена людина — це та, яка може протягом життя або відповідає щоразу на чотири питання. Перше питання: «Як прожити в цьому світі самому і своїй сім'ї?» Зрозуміло, що відповіді на це питання змінюються залежно від того, яка економіка, який ринок і так далі. Друге питання: «Як жити з іншими в цьому світі?» Це питання теж змінюється залежно від того, в якому суспільстві ви живете — в однорідному чи ж у мультикультурному. Третє питання: «Як жити з самим собою?» В умовах, коли різко змінюються ціннісні орієнтації, коли є криза, безробіття, — дуже складно на це питання відповісти. І останнє й найголовніше питання: «Як жити в світі: з Богом чи без Бога?»

Освічена людина — це та, яка шукає і знаходить відповіді на ці чотири питання. Самі можете тепер подумати, на які питання дає відповідь сучасна українська система освіти. В умовах стабільності освіта обслуговує уявлення про те, яке суспільство будуватиметься. Ми живемо в глобальному, грандіозному зламі, який рівняється зламу між античністю та середньовіччям. У таких умовах освіта стає зародком нового

світу. Освіта будує суспільство, а не суспільство обслуговує освіту. Це принципова позиція. Люблю наводити такий приклад. Два роки тому я був на прийомі у ректора Тюбінгенського університету в Німеччині (це справжній університет, він входить до першої десятки світових університетів). Ректор постійно скаржився, що вони не встигають змінювати програми. Я запитав його: на якій підставі оновлюєте програми? І запропонував йому три варіанти відповіді. Перший — орієнтуєтесь на ринок праці та його зміни. Друга відповідь — орієнтуєтесь на ідеальну модель університету. І третя відповідь — орієнтуєтесь на завдання майбутнього. Ректор мені сказав: орієнтуватися на ринок безглуздо, тому що він змінюється раз на три роки, і студенти, яких ми випускаємо кожні 5 років, вже щодо ринку не відповідають вимогам теперішнього часу. Орієнтуватися на ідеальну модель університету — це взагалі утопія. Зроблю тут позначку на полях, що в нашій країні чомусь саме на це і орієнтуються — намагаються знайти якийсь ідеальний варіант, якийсь європейський стандарт, якого не існує. Ректор сказав, що, безумовно, ми орієнтуємося на картину майбутнього. Я захопився і сказав: невже у вас в університеті є такі потужні дослідження, які визначають картину майбутнього? Він відповів: ні, звичайно. У нас при бундестазі є комісія з майбутнього, яка і задає нам ці параметри майбутнього. Примітка на полях: кілька років тому така комісія була й при Верховній Раді. Я навіть робив для неї програму дій, але ця комісія навіть жодного разу не зібралася. Але ж без цього мовити про освіту взагалі безглуздо. Під яке суспільство хочемо створити програму освіти? Кого хочемо готувати? До чого готувати? Друга половина відповіді. Університет — це історична освіта. Він виник тоді, коли в Європі сформувалася загальна ідеологія світу як школи, і Христа — як вчителя. Виникли спочатку монастирські школи, потім міські школи. І коли ця мережа шкіл була створена, з них виділилася ідея університету. І університети були побудовані над цією школою, коли знадобилася для міст велика кількість фахівців. Тобто, університет виник як відповідь на розвиток міської цивілізації, і базувався на мережі середньовічних шкіл.

За час свого існування університет пройшов кілька стадій — від схоластичного, філологічного, досвідченого до наукового. Ідея наукового універси-

ДУМКА З ПРИВОДУ

Уже багато років триває дискусія навколо питання якості університетської освіти в Україні, та однозначної відповіді ще й досі немає. Напевно, її і не могло бути, адже існують різні критерії оцінки якості освіти в Україні, бачення її мети й завдань, ролі держави в університетській освіті. Освітяни схилиються до думки, що сучасна освіта повинна орієнтуватися на майбутнє та навчати студентів тим технологіям, які використовуються не стільки сьогодні, скільки тим, що будуть застосовуватися після закінчення ВНЗ. Такі завдання вищій навчальний заклад може вирішувати за умови фінансової самостійності, належного кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення. Паралельно з цим університет повинен формувати у студентів духовність, бажання вчитися протягом всього життя, вміння мислити на перспективу і адекватно підходити до розв'язання будь-якої проблеми. За таких умов випускники ВНЗ будуть конкурентноспроможними й потрібними на ринку послуг. Такі ВНЗ є в Україні, вони дають якісну освіту, лише кількість їх, на жаль, недостатня. Матеріал з «Круглого столу» на тему «Чи можна отримати справжню університетську освіту в Україні?», який починає друкувати «Медична академія», дає інформацію для роздумів і формування своєї думки щодо якості університетської освіти в Україні.

Ігор МИСУЛА, перший проректор ТДМУ, професор

тету приписується Вільгельму фон Гумбольдту. Він зробив ідею, що університет — це те, що забезпечує держава. А держава повинна забезпечити університетським професорам свободу й гроші займатися науками. Модель наукового університету була найбільш актуальною, живою до кінця ХХ століття. Зараз навколо кожного старого пристойного університету в Європі сформувалося ціле сузір'я різних шкіл — школи управління, бізнесу, мистецтв, дизайну. Ці школи вже надбудовуються над університетом. Кілька років тому ми робили проект «Вищі школи архітектури», і подивилися, що в світі діється зі школами архітектури. З'ясувалося, що ми знайшли десь 15-19 шкіл, які побудовані вже над усіма університетськими програмами і побудовані на ідеї комунікації. Зараз відбувся перелом, і кілька речей дуже докорінно змінюють наше уявлення про освіту. По-перше, закінчилася культура як рамка для освіти. Зараз рамкою є комунікація, а культура стала елементом комунікації. По-друге, текстова культура закінчилася. Вся середньовічна школа та університет трималися на ідеї тексту — священного або авторитетного. Зараз ідея тексту скінчилася, переходимо в екранну цифрову культуру. Це принципово інші форми організації. По-третє, за університетську освіту спочатку відповідали міста, а відтак — держава. Вже десь років 30-40 держава в світі за університети не відповідає. Є така книга «Руїни університету», де сказано, що універси-

тет, який за ідеєю повинен обслуговувати національну державу, закінчився. І зараз він працює на корпорації, на бізнес. І звідси зміни змісту освіти. Навіть поняття «якість освіти» — це не освітня категорія, це принесено з менеджменту. У цій книзі також написано, що освіту руйнує університетська бюрократія та бізнес. І всі успішні університети другої половини ХХ століття — це корпоративні університети. А вже і Стенфорд, і Гарвард — це університети-корпорації, які володіють капіталізацією в 25-30 мільярдів доларів. Я вже не кажу про ті університети, які створені корпораціями General Motors, Motorola. У них у кожного свій університет.

Але зараз, знову ж таки, корпорації вже теж закінчилися. З'являється потреба у персоналітеті — це персональна освіта. Вона зорієнтована на те, щоб розгорнути людям їхні можливості. Це утворення побудовано на дослідженні майбутнього, на великих соціальних проєктах. Воно не відірвано, як окрема галузь від усього основного. А вже університет за Гумбольдтом — це місце для досліджень. Університет не може існувати як окрема система підготовки. Він обов'язково повинен бути вбудований в дослідження, а нині ще й у соціальне проектування. Звідси відповідаю на питання: так, безумовно, потрібен університет, але він не користується популярністю, тому що економіка України не університетського типу, вона не інтелектуальна. Крім того, університету за поняттям в Україні, по суті, немає.

Взагалі викладачів в Україні можна набрати в кращому випадку на один університет, навіть традиційного типу, а не розкидати його по кількох сотнях закладів. Але якщо не буде зроблено кілька належних університетів і персоналітет, то Україна остаточно втратить свої шанси на самостійність, на справжню незалежність».

Наталія Клаунінг: «Максим Луцький представляє Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти. Цього року в Шанхайському рейтингу університетів українських університетів не виявилось. Ще 2010 року Президент Віктор Янукович поставив завдання, щоб три-п'ять університетів України увійшли до числа ВНЗ, визнаних у світі, і увійшли в рейтинги, відповідно. Яку роботу проводять у цьому напрямку? Як будемо потрапляти в рейтинги?»

Максим Луцький, голова Комітету ВРУ з питань науки і освіти: «Скажу, що робота ведеться. І потрібно переходити на більш оптимістичну ноту. Категорично не згоден з тим, що в Україні немає університетів, і потрібно створити один, два, три університети. Ми вже стільки створили, що в Україні вже 800 навчальних закладів. Тому хотілося б попросити, щоб всі виступаючі говорили конкретно, у справі і в регламенті. В Україні є хороші університети. Питання в тому, який їх нині статус. Чому іноземні університети беруть участь у грантах, наукових розробках — тому що вони мають фінансову самостійність. І ми вперше за 20 років вирішуємо питання надання університетам фінансової самостійності. Тому що нині жоден університет не може бути навіть грант-холдером. Фіскальна дисципліна не дозволяє брати участь у цих конкурсах.

У новій редакції Закону «Про вищу освіту» передбачаємо майже 30 автономій, у тому числі і присвоєння вчених звань, і можливість розпорядження університетами своїми спецфондами. Тобто, тими грошима, які вони самі заробляють. Звичайно, це непросте рішення. Нині проблема в тому, що наші студенти та молоді вчені можуть виїхати за кордон, в ту ж Європу. Про які рейтинги можна мовити? Подивіться основні показники, що таке рейтинг — це цитованість студентів, науковців, це кількість наукових робіт, які визнані і мають якість впровадження. Це участь у тих же грантах і так далі. Як нині українським університетам брати участь у грантах? (Продовження на стор. 4)

Тема з продовженням

ЧИ МОЖНА ОТРИМАТИ НАЛЕЖНУ УНІВЕРСИТЕТСЬКУ ОСВІТУ В УКРАЇНІ?

(Продовження. Поч. на стор. 3)

Наприклад, маленький європейський університет отримує мільйон, а українському університету дають 200 тисяч, і він не вважається виконавцем, він субпідрядник. Тому він ніде не світиться. І за ці 200 тисяч виконує 100% роботи. Після того, як вся робота виконана, європейський університет 80% грошей кладе собі просто в кишеню. Наш студент не може отримати Шенгенвізу. Особливо дівчатка, бо вони ще й гарні. Тому нині питання європейської інтеграції дуже важливе. В основі Болонського процесу, до якого ми приєдналися, лежить збільшення європейського ринку — освітнього, наукового. Вільна міграція фахівців після навчання. Це об'єднання наукових потенціалів. У них одна грошова одиниця, у них немає меж, вони цілком вільні у своїх рішеннях. У нас же ніякої вільної міграції фахівців з країн, які увійшли в Болонський процес. Не можу погодитися, що немає викладачів в Україні. Є багато хороших викладачів. Лише треба надавати їм можливість застосовувати свої мізки. А не так, як зараз йде переписування наукових робіт з року в рік. У новій редакції Закону, ми навіть виписали слово «плагіат» і відповідальність за плагіат. Будемо відраховувати за це студентів. Зайдіть нині в метро і побачите: будь-яка курсова, будь-який дипломний проект недорого. Це ж ненормальна ситуація. Наведу приклад. Ось я 10 років працюю в НАНУ. І колеги погодяться, що зараз найбільша проблема університетів, що студентів ніхто не хоче брати на практику. Адже державний сектор з кожним роком дедалі менший та менший. У держсекторі штат традиційно «роздутий». Ті, які старші, бояться конкуренції. Тому молодь не приймають. А приватні структури кажуть: а навіщо нам брати їх на практику, знижуйте нам податки — будемо розглядати це питання. Або ж вимагають гроші. А як університет може платити гроші?

Ми нині кажемо про те, що це завдання адміністрації домовлятися з приватними підприємствами про проходження практики, тому що від цього залежить майбутнє працевлаштування студентів. Ми налагоджуємо з деякими університетами дружні відносини і робимо можливим проходження практики. Я часто їжджу за кордон, дивлюся на університети — нічого в них немає такого, як нам розповідають або показують у фільмах. Був я в Оксфорді, і в Гарварді — і аудиторії там в сто разів гірші,

ніж у нас, і зелених галявин навколо будівлі університету немає. Тому говорити, що у нас так все погано — неправильно. Для того, щоб потрапляти в рейтинги, нам потрібно виправляти помилку, яка проходила протягом останніх 20 років. Коли, умовно кажучи, приїжджає кандидат у депутати, депутат чи кандидат у президенти, і щоб за нього проголосували, каже: от, знаєте, було ПТУ, а тепер буде національний університет. Раз — і указ. Ось вам приклад, коли справді немає університету, немає викладачів, студентів, зате є гарна назва. Є приватні ВНЗ, які за рік випускають 6500 юристів і видають диплом державного зразка. Ось з цим треба боротися. В Законі треба передбачати відповідальність. Не може бути безкарності. Адже нині ніхто нічого не боїться. Це робота не одного дня і не трьох днів. Робота триває. Це нова редакція Закону «Про вищу освіту», це програма оптимізації вищих навчальних закладів. Планів дуже багато. Але те, що вже за півтора року зроблено — це теж вже дуже багато».

Наталія Клаунінг: Галино Вікторівно, по-вашому, чи можна вважати випускника українського ВНЗ освіченою людиною?

Галина Власова, перший проректор Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: «Хотіла б зосередити увагу присутніх на тому, що треба трохи розширити рамки нашої розмови, щоб ми концентрували увагу не лише на університеті, але й на інших вищих навчальних закладах».

Щодо того, чи можна вважати випускника ВНЗ освіченим, то з чим порівнювати? Безумовно, щодо випускника школи. Випускник ВНЗ знаходить певну систему знань, і у нього вже трохи по-іншому сформований світогляд. Тоді, безумовно, він освічений. Якщо порівнювати співвідношення «випускник ВНЗ і професор того або іншого університету», то, напевно, він менш освічений. Чи готовий він в існуючій нині системі знайти себе, гідно представити ці знання, зайняти своє місце. Зуміти ВНЗ адаптувати випускника до цих життєвих ситуацій — це наше ос-

новне завдання. Університетська освіта — завжди гідна освіта. Вона досить широка, глибока і найголовніше — вона дає фундамент загальнонаукових знань. Ви знаєте, що нині в будь-якому навчальному закладі (готуєте ви медичного працівника чи спеціаліста в галузі мистецтва) є обов'язковий перелік нормативних дисциплін. І багато років вже навколо цього переліку відбуваються деякі коригування, суперечки. Дійшли думки, що їх треба скоротити. Вважаю, що цей перелік є обов'язковий, особливо для університетської освіти. Саме він формує світогляд. Як можна не викладати філософію, іноземні мови, світову культуру? Саме це дозволяє нам розширити знання випускника і назвати його освіченим. Якщо цього немає в знаннях випускника, то який він тоді освічений? Він просто ремісник в такому випадку. Випускник університету — лю-

навчити вчитися. Наш випускник не повинен дати застаріти своїм знанням. Ми вчимося протягом всього життя. Якщо студент навчився вчитися, він буде вчитися все життя.

Треба навчити студента масштабно й перспективно мислити. В умовах глобалізації нашого суспільства величезні обсяги інформації певною мірою можуть навіть нашкодити нашому студенту. Адже треба зуміти знайти ту інформацію, яка необхідна саме йому. Якщо наш студент вміє масштабно мислити, він не буде несерйозно підходити до розв'язання своєї проблеми, він буде збирати інформацію з різних джерел. Саме ці елементи, використання їх навчать студентів адекватно підходити до розв'язання будь-якої проблеми. Яким чином можна навчити масштабно мислити? Напевно, ті викладачі, з якими працює студент, повинні свої розробки висвітлювати на різних конференціях, дозволяти студентам брати участь у грантах, забезпечити доступ до участі в різноманітних студентських товариствах і у такий спосіб розширити межі студентського спілкування. Це завдання нині поступово реалізовується. Також дуже важливо для підготовки випускника — це зв'язок з практикою. Правильно казав колега, що з а б е з п е ч и т и

вільний вибір. Може бути, студент ще й не готовий до цього. Це шкодить нашій освіті. Але це необхідний етап, який ми повинні пройти. Відбувається так, що студенти навіть шантують викладача, і викладач змушений «загравати» зі студентом. Безумовно, це знижує рівень і якість освіти. Як вирішити ці питання? Вважаю, що це завдання, яке повинен вирішити ВНЗ і, особливо, його керівники.

Мені хотілося б звернути вашу увагу на таке. Сьогодні мовилося, що у нас відбувається персоналізація освіти. Я представляю Інститут культури і мистецтва, і можу сказати, що персоналізація освіти дуже властива таким ВНЗ, адже індивідуальні заняття зі студентом-музикантом, танцюристом та іншими — це норма в таких навчальних закладах. Персональний контакт з викладачем — це персональне збагачення студента. Чи можливо в умовах університетського навчання надати такі умови для всіх студентів? Можливо. Якість освіти — це високий рівень кваліфікації, рівень теоретичних знань і певні навички та вміння. Ось це те, що ми повинні сформувати у нашого випускника. Як посилити всі ці складові якісної освіти? Кожен ВНЗ по-своєму розглядає ці питання. Але вони, безумовно, залежать від законодавчої бази, яка нині ще не підготовлена. Думаю, що за 20 років, в яких проживає Україна і наша освіта, у нових умовах досягнуто вже багато. Звичайно ж, є чимало помилок. Але теперішнього випускника університету, безумовно, можна назвати освіченим, якщо він вчився. Те, що в Україні сама система ВНЗ вимагає коректування, то всі це розуміють. Але для такої держави 800 навчальних закладів — це, звичайно, багато. Гадаю, що якраз рейтинг дозволить відкоригувати ці категорії навчальних закладів у нашій країні. Останнє. Я розпочала з формування світогляду. І хочу додати, що це завдання загальнодержавне.

Наталія Клаунінг: Яка роль університетів у сучасній державі?

Сергій Ветров, директор Відкритої педагогічної школи, доцент Київського університету імені Бориса Грінченка: «Маємо намір щось змінити. А щоб щось змінити, потрібно розуміти один одного. А щоб розуміти один одного, нам потрібно домовитися. Що таке якість освіти? Питання — чи вчить наша школа читати? Гадаю, ні. Адже читання — це не просто так, що я читаю й розумію сенс. Читання — це потреба в читанні, це бажання читати, вміння аналізувати текст, любити книгу. Я так розумію читання».

Об'єктив

Надія ГОЧ та Оксана МАКСИМЧУК, студентки медичного факультету

дина освічена, але якщо він вчився. Адже є різні учні — одні можуть вчитися або не вчитися, хтось добре вчиться, хтось погано. Наразі система освіти в будь-якому навчальному закладі передбачає якоюсь мірою механічне використання рекомендацій Болонської системи. Що це таке? Це передусім самоосвіта. Це доступ до різноманітної інформації. Це дає студенту привід вступати в діалог з викладачем, а не просто слухати монолог викладача. Вважаю, що це досягнення. Яке завдання університету? Сформулювати світогляд молодій людині. Це саме той елемент духовності, який нині не виключений з університету. Це дуже важливо, оскільки лише духовно багата людина може бути освіченою. Якщо ж людина багато знає, але обділена у сенсі духовності, то це просто діявол. Не дай Боже такого. Друге завдання університету —

практичну підготовку студента складно. Але ми забуваємо про те, що університет — це і навчальний, і науковий заклад. Чим відрізняється університет від простенького інституту? Тим, що там панує наука. Тобто, розробляються наукові дослідження, проекти, програми і так далі. Якщо студент бере участь у цих процесах, то він вже отримує практичну підготовку. І як майбутній вчений, і як практик. На мій погляд, якість освіти оцінюється потребою випускника. І коли досягнемо того, що випускник саме цього ВНЗ потрібен на ринку, тоді можна сказати, що в цьому ВНЗ дається якісна освіта. Дозволю собі сказати, що не згодна із тезою, що в Україні немає гідних викладачів. Звичайно, рівень освіти знизився. У СРСР освіта була академічна, і треба сказати, що освіта була в дуже жорсткій ієрархічній системі. Нині студент має

ДАЛІ БУДЕ

ВІТАЄМО!

«ЩАСТЯ – ЦЕ КОЛИ ТВОЯ ПРАЦЯ І ТИ ПОТРІБНІ ЛЮДЯМ...»

24 грудня 2011 р. виповнилося 75 років почесному професору ТДМУ, завідувачу кафедри оториноларингології Російського університету дружби народів і завідувачу курсу оториноларингології медичного факультету Московського державного університету імені М.В. Ломоносова, заслуженому діячу науки Російської Федерації, професору Василю Федоровичу АНТОНІВУ.

Вельмишановний Василю Федоровичу!

Сердечно вітаємо Вас з 75-літтям! Колектив університету щиро шанує Вас як одного з перших випускників, почесного професора нашого університету, видатного, відомого в усьому світі вченого і клініциста – оториноларинголога.

Ваша наукова, клінічна, педагогічна й виховна діяльність, Ваш тру-

довий шлях від клінічного ординатора, аспіранта до професора, заслуженого діяча науки Російської Федерації, академіка Міжнародної академії оториноларингології пройшли у Московських навчальних і наукових медичних закладах. Ви очолювали науково-клінічний центр оториноларингології в Російській Федерації. І нині реалізовуєте свій великий досвід як завідувач кафе-

ри оториноларингології Російського університету дружби народів, голова Центральної атестаційної комісії з оториноларингології при МОЗ Російської Федерації, заступник головного редактора двох профільних науково-практичних журналів, академік Міжнародної академії інформатизації при ООН.

Особливої уваги заслуговує Ваша активна громадська, патрі-

тична діяльність як голови ради Товариства української культури «Славутич» в Москві, члена управи Світової федерації українських лікарських товариств, члена Української всевітньої координаційної ради, дійсного члена Наукового товариства ім. Т.Шевченка, Академії наук національного прогресу України.

Бажаємо Вам, шановний Василю Федоровичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя та затишку, активного й щасливого довголіття.

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

Василь Федорович Антонів народився 24 грудня 1936 р. у селі Ославиця Саніцького району Рязівської області (Польща) в українській селянській багатодітній сім'ї. У зв'язку з переселенням українців 1946 року з батьками переїхав у село Полупанівку Скалатського району (тепер – Підволочиського р-ну) на Тернопільщині. Тут закінчив семирічну школу, а 1955 р. – Староскалатську середню школу. Вступив у Чернівецький медінститут. 1957 р. перевівся у новостворений Тернопільський медінститут, який закінчив 1961 р. у числі перших 203-х випускників.

У студентські роки проявив себе активним учасником студентського наукового гуртка при кафедрі оториноларингології, займався спортом; як легкоатлет був рекордсменом області з бігу на середній дистанції.

За скерування упродовж трьох років В.Ф. Антонів працював оториноларингологом у м. Краснодоні Луганської області, де набув практичного досвіду. Прагнення поглиблювати знання та професійну кваліфікацію 1964 року привели його в клінічну ординатуру кафедри оториноларингології Центрального інституту вдосконалення лікарів у Москві. Молодий лікар, вдосконалюючи свою фахову майстерність, розпочав наукові дослідження, які продовжив 1966-1969 рр. в аспірантурі Московського науково-дослід-

ного інституту вуха, горла і носа. 1969 р. захистив кандидатську дисертацію. Впродовж двох років працював асистентом кафедри ЛОР у Московському університеті дружби народів ім. П. Лумумби, наступні 20 років – у Центральному інституті вдосконалення лікарів спочатку асистентом, з 1975 р. доцентом, з 1982 р. після захисту докторської дисертації професором кафедри. З 1991 р. очолює кафедру оториноларингології Російського університету дружби народів.

1999-2004 рр. професор В.Ф. Антонів за сумісництвом був директором Науково-клінічного центру оториноларингології Російської Федерації. Тепер за сумісництвом він очолює курс оториноларингології медичного факультету Московського державного університету імені М.В. Ломоносова.

Основний науковий напрям вченого – ЛОР-онкологія. В його активі понад 300 наукових і методичних публікацій, у т.ч. навчальний посібник, майже 30 авторських свідоцтв і патентів на винаходи, 10 монографій та атласів оперативних втручань, два з яких видані в США, один – у Монголії; під його керівництвом підготовлено 12 докторів і 51 кандидат методичних наук. Все це – результат наполегливої праці,

таланту й великої вимогливості до себе, незаспокоєності досягнутим.

Свідченням високого авторитету професора В.Ф. Антоніва є також його головування у Центральній атестаційній комісії з оториноларингології при Міністерстві охорони здоров'я Російської Федерації, робота в спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій, заступником головного редактора двох профільних науково-практичних журналів, обрання академіком Міжнародної академії оториноларингології, академіком Міжнародної академії інформатизації при ООН.

В.Ф. Антонів – багатогранна особистість. Особливої уваги заслуго-

вує його активна громадська, патріотична діяльність. Чимало років він очолює раду Товариства української культури «Славутич» в Москві, тривалий час був членом управи Світової федерації українських лікарських товариств, членом української всевітньої координаційної ради, обраний дійсним членом Наукового товариства імені Т. Шевченка, Академії наук національного прогресу України.

Василь Федорович постійно підтримує зв'язки з Україною, з кривими, з рідним університетом. Часто навідується у село, де і досі проживає його 93-літня мати. Завжди відгукується на запрошення для консультації у ЛОР-клініку Тернопільської обласної університетської лікарні, проводить необхідні операції пацієнтам. Підготував двох докторів наук – викладачів ЛОР-кафедри нашого університету.

Праця професора В.Ф. Антоніва, крім почесних звань, відзначена також знаками «Відмінник охорони здоров'я» і «Винахідник СРСР», орденом України «За заслуги» III ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України, Почесною грамотою Української всевітньої координаційної ради

Василь Федорович з дружиною Надією Олександрівною виховали сина Романа і доньку Тетяну, яка теж стала оториноларингологом, кандидатом медичних наук, завершує докторську дисертацію На запитання

анкети «Чи вважаєш себе щасливим? Твоє розуміння щастя? Чого не вистачає для повного щастя?» В.Ф. Антонів відповів: «Так, я щасливий. Щастя – це коли твоя праця і ти потрібні людям. Для повного щастя не вистачає стабільного розвитку Української держави». На запитання «Як сприймаєш свій вік?» відповідь була така: «Як у пісні – «старість мене вдома не застане, я в дорозі», в життєвій круговерті».

Серед планів професора на майбутнє – «віддати українською мовою ті свої праці, що колись вийшли російською і надруковані в США англійською, а також написати ще дещо...»

Ім'я Василя Федоровича заслужено серед перших випускників ТДМУ – почесних професорів університету. Його порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро, досягнення в науці, клінічній і педагогічній діяльності, активна громадянська позиція – приклад для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Працівники і студенти ТДМУ, наукова та медична громаді Тернопілля щиро вітають Василя Федоровича з 75-літнім ювілеєм, бажають доброго здоров'я, родинного благополуччя, нових творчих здобутків, активного й щасливого довголіття.

ЗА ДОСВІДОМ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ – ДО КАНАДИ

(Закінчення. Поч. на стор. 2)

Кожна команда медсестер обслуговує певну територію (за географічними межами: кількість вулиць, будинків). Агенція намагається зробити так, щоб одного хворого відвідували одні і ті ж медсестри, для цього складається спеціальний графік, згідно з яким від одного до трьох візитів здійснюють три різні медсестри, а від 11 до 24 візитів дозволяється 5 різним медсестрам.

Навантаження медсестри на ставку: три робочі дні на тиждень (у тому числі 1 доба). Оплату праці проводять за кількістю здійснених візитів. Максимальна кількість візитів за день – 14.

Одна з головних умов у влаштуванні на роботу – вміння керувати та наявність власного авто. Тобто, медсестра при виїздах до пацієнтів користується своїм автомобілем, але агенція покриває витрати на паливо. Крім того, для постійного зв'язку медсестри користуються пейджером і мобільними телефонами,

витрати на які проводяться теж за рахунок роботодавця.

– Як саме відбувалося стажування? Розкажіть і про свої враження?

– Мені пощастило у стажуванні, адже воно відбувалося у партнерстві з прекрасною медсестрою, нашою співвітчизницею, професіоналом своєї справи – Наталією Ліщенко. Агенція дуже цінує її досвід і професійність. До слова, торік пані Наталя стала кращою медсестрою року і нагороджена грамотою від уряду та агенції. Аби краще уявити, як все відбувається, наведу приклад одного з наших виїздів до хворого.

Напередодні чергування ми продивилися інформацію про хворого на веб-порталі ССАС: історію хвороби, звіт сімейного лікаря, призначення спеціаліста (в цьому випадку паліативного лікаря). Коли дісталися помешкання хворого, медсестра одразу ж зв'язалася з менеджером ССАС і повідомила

про початок свого візиту. Відтак ознайомилися з пацієнтом, його родичами, детально оглянули хворого, розпитали на що скаржиться. Все це одразу ж записували в спеціальні медсестринські форми звітності. Всю документацію зберігають у спеціальній папці, яка є вдома у пацієнта, а після його виписання (в разі одужання, переведення до спеціального закладу або ж смерті) її передають до ССАС для експертизи. Хворий, якого ми оглядали, був виписаний додому з паліативним діагнозом з приводу онкології кишківника. Родичі повідомили, що вже другий день йому важко підніматися самому з ліжка, пересуватися кімнатою, користуватися туалетом. Коли оглянули шкірні покриви, то помітили почервоніння певних ділянок і появу пролежнів, до того ж він важко дихав. Зауваживши це, медсестра негайно зателефувала до менеджера ССАС і замовила для хворого функціональне

ліжко з протипролежневим матрацом, засіб для пересування (walker), біотуалет або судно, щоб розмістити біля ліжка хворого, помпу для внутрішньовенного введення ліків, одноразові простиралла і пелюшки, памперси та інше. До слова, замовлення одразу цього ж дня або ж у виняткових випадках наступного ранку доправляють хворому додому. Зауважте, безкоштовно для хворого! Усі витрати відшкодовує держава. Організація ССАС бере в рент для пацієнтів у магазинах медтехніки це обладнання, а у випадку, якщо його не використовує, передає іншому пацієнтові.

Крім цього, медсестра залишає повідомлення паліативному лікарю, соціальному працівникові, дієтологу і рекомендує їм відвідати хворого, щоб спільно забезпечити максимальну ефективну допомогу. Наприкінці свого візиту медсестра знову звітує менеджеру про завершення візиту.

Дорогою до наступного пацієнта отримали повідомлення від лікаря, який за даними показів медсестри (це свідчить про повну довіру до колеги) зробив медикаментозне призначення, замовив медикаменти знову ж таки через організацію ССАС і з наступного дня ми вже можемо виконувати ці призначення, а якщо необхідно, то й негайно.

Проходячи стажування як дільнична медсестра, я навчилася робити деякі маніпуляції, які в нас виконують з допомогою інших засобів та за іншими правилами або ж зовсім поки що зрідка зустрічаються (до прикладу, підшкірна морфінова помпа для знеболення). Здивувало, що для хворого тут доступний величезний арсенал ліків і засобів для лікування ран і огляду за пролежнями. Сподіваюся, що детальніше поговоримо про це у наступному інтерв'ю.

**Розмову вела
Лариса ЛУКАЦУК**

Наступив Новий, 2012 рік. Рік нових сподівань і звершень. Але цей рік для Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського – ювілейний. Власне, 55 років тому і народився наш ВНЗ. До цієї круглої дати «Медична академія» розпочинає рубрику «ТДМУ-55». Сьогодні надаємо слово випускнику 1963 року, професорові Василю Васильовичу Файфурі. І водночас чекаємо від випускників альма-матер, від теперішніх студентів дописів про роль і значення ТДМУ в їхній долі.

Роки дедалі більше віддаляють нас від того часу, коли перші викладачі й студенти переступили поріг новоствореного Тернопільського державного медичного інституту. Те, що струмило тоді, як щоденне життя, давно стало історією. І хочеться ще раз поринути в роки студентської юності – уже далекої, але й досі хвилюючої. А це – кінець 50-х і початок 60-х років минулого століття. Мені здається важливішим не зосереджуватися на

стартовий рівень знань і неоднаковий життєвий досвід.

І водночас мені назавжди запам'яталася згуртованість цих, здавалося б, несумісних за багатьма критеріями людей. Ми почували себе однією сім'єю. Кожен вболівав за свого товариша, намагався допомогти і міг розраховувати на таке ж ставлення до себе.

Я не раз запитував себе: що ж об'єднувало всіх нас? Що робило недавно зовсім незнайомих

Під час виробничої практики в Чортківській районній лікарні (Липень 1961 р.)

певних епізодах, нехай навіть цікавих і повчальних, а передати особливу атмосферу, яка панувала тоді в стінах наймолодшого в країні вищого медичного навчального закладу.

Почну з того, що студентський колектив був тоді строкатішим, ніж тепер. Якщо говорити про перший тернопільський набір (саме так тоді називали приймальню кампанію), то колишні школярі 1941 року народження склали вступні іспити разом з абітурієнтами 1922 року народження. Вікова різниця – майже у два десятиліття. А в вересні поруч з 17-річними випускниками шкіл, які щойно поміняли учнівські класи на студентські аудиторії, за підручниками сіли люди значно старшого віку – фельдшери, медсестри, демобілізовані солдати та офіцери, «стажники» з колгоспів і підприємств. Старші товариші часто-густо вже мали сім'ї. А одна з першокурсниць була матір'ю трьох доньок-школярів. Зрозуміло, що у тогочасних студентів був дуже різний

людей єдиним монолітним колективом? І дійшов до єдиної правильної, на мій погляд, відповіді: невгамовна жадоба знань, іншими словами, те, що винесено в заголовок цієї статті, – культ навчання. Саме ця риса найповніше характеризує студентство тих років. Прагнення чогось навчитися й набути, щось пізнати й зрозуміти стало не лише повсякденною потребою, але й способом життя.

Звичайно, цей потяг до освіти мав глибокі корені. Медицину тоді вважали престижною професією. Диплом лікаря гарантував гідний соціальний статус його власника, забезпечував матеріальний добробут сім'ї. Тому курси у медичні ВНЗ завжди були високими. Держава приділяла розвитку медичної освіти неабияку увагу. Збільшувалася кількість навчальних закладів, зростали набори. Були введені пільги для «стажників», розширилися можливості вступу для сільської молоді. Ми самі бачили, як добре на початок першо-

КУЛЬТ НАВЧАННЯ

го навчального року було обладнано кафедральні практикуми, забезпечено заняття хімічним посудом, реактивами, тваринами. Заняття були насичені практичними вправами. Особливого значення надавали індивідуалізації навчання. Можна, звичайно, закинути, що багато практичних робіт відзначалися простотою, якщо оцінювати їх інформативність із сучасних позицій. Але вони будувалися на тогочасних наукових знаннях з використанням тодішніх, значно нижчих технічних можливостей.

Моє студентське життя якраз тим і відрізнялося, що на нього менше впливали технічні досягнення, насамперед розважального призначення. Щойно почали входити у широкий вжиток транзисторні радіоприймачі, чорно-білі телевізори, бобінні магнітофони. Вони ще не стали невід'ємними атрибутами кожного і мало позначалися на бюджеті часу студента. Основними культурними закладами для мешканців міста служили кінотеатри і драматичний театр, нове, сучасне приміщення якого відкрили 1957 року, тобто одночасно з медичним інститутом.

На той час медичний інститут був першим і єдиним вищим навчальним закладом в обласному центрі, а ми були його гарячими патріотами. Розуміли, що від нас залежить, як виглядатиме вища освіта Тернополя, і намагалися представити інститут в

В навчальній аудиторії кафедри гістології (1958 р.)

ли участь у роботі партійної, комсомольської та профспілкової організацій. І це, до речі, було чудовою школою керівництва. Багато студентів проявило себе у спорті, художній самодіяльності, роботі наукових гуртків. Пізніше відмінники навчання, громадські активісти і гуртківці стали висококваліфікованими практиками, науковцями і вмілими керівниками лікувальних закладів (чл.-кор. НАМН України, проф. М.А. Андрейчин, проф. Б.З. Шенкман, кандидати медичних наук П.Г. Мартинюк, В.Д. Пришляк. О.І. Березовський, І.К. Лойко, А.А. Скляр, В.В. Лойко, Л.М. Алмаз, І.С.Загородня, О.В. Помазанський, І.Ф. Гурова, С.В. Куліш, Є.В. Свіріпа, Л.Р. Бенцал, М.М. Чубатий, А.Є. Бухало, М.І. Воронюк).

Не порівняти з теперішніми й

однієї з бокових кімнат гуртожитку, де тепер розташований фармацевтичний факультет, проживали 12 студентів, але потрапити в неї можна було лише через прохідну кімнату, де мешкали ще 10 студентів. Тепер ці кімнати розділені маленьким холлом. Гуртожиток № 3, що на вул. Чехова, зданий до ладу 1958 року, лише частково і тимчасово розв'язав проблему житла, адже кількість студентів з року в рік зростала.

Не вистачало навчальної літератури. Добре пам'ятаю, що підручників з мікробіології в бібліотеці інституту нараховували 20 примірників на 200 студентів, і придбати їх за власні кошти не було можливості. Тому лекції відігравали дуже важливу роль. Ми користувалися ними постійно протягом навчального року і під час підготовки до екзаменів. Книжки на руки бібліотека майже не видавала через обмежену їх кількість. Читальні зали завжди були переповнені. Припізнившись, можна було не знайти вільного місця.

Ви запитаете: а що, тоді не було студентів, які пропускали пари, отримувати двійки на екзаменах? Були, звичайно. Як в усі часи в усіх навчальних закладах. Без них студентське середовище було б, мабуть, навіть трохи прісним. Але вони склали незначний відсоток, і їх, як правило, позбувалися. Треба враховувати й те, що багатьом, хто закінчив школу чи училище минулими роками, було важко опанувати програмний матеріал, незважаючи на щире бажання йти врівень з усіма.

Ця стаття – всього лише згадка. Через десятиліття хтось з вас також, мабуть, розповість про свої студентські роки і ще раз переконається, що вони – незабутні.

**Василь ФАЙФУРА,
випускник ТДМУ 1963 року,
професор**

Заняття з мікробіології проводить ас. В.Т. ШУГАЙЛО (1959 р.)

найкращому світлі і в найрізноманітніших сферах, насамперед у громадському житті. Студенти-медики відгукувалися на всі починання міської молоді. Висаджували парки на околицях міста, щорічно виїжджали в колгоспи на осінньо-польові роботи, працювали на будівництві заводу «Електроарматура», м'ясокомбінату, обласної лікарні. Виходили на святкові демонстрації, відвідували урочисті заходи, бра-

тодішні побутові умови. Це був період становлення інституту. Коли ми здавали документи в приймальню комісію, в центральному корпусі ще не завершили внутрішніх робіт. Хоч міська рада виділила для проживання студентів два будинки, але ці гуртожитки не могли вмістити всіх бажаних, тому багато жили на приватних квартирах. Та й саме проживання в гуртожитках не назвеш комфортним. Скажімо, в

Дослідження

ВІД НАДМІРНОГО ЦУКРУ В КРОВІ СТАРІЄ ОРГАНІЗМ

Любов до солодкого прискорює старіння шкіри, а отже – людина виглядає старшою за свій вік. Такого висновку дійшли співробітники медичного центру при Лей-

денському університеті (Нідерланди) та компанії Unilever.

Експеримент проводили за участю 569 добровольців у віці від 50 до 70 років, яких поділили на три групи, залежно від концентрації цукру в крові (низька, середня або висока) після прийому їжі. Крім того, дослідники спостерігали за 33 діабетиками, в яких рівень цукру

був ще вищим. Потім до справи долучилося 60 незалежних експертів: вони дивилися фотографії піддослідних і називали їхній вік.

І ось що з цього вийшло: чим вищою була концентрація цукру в крові учасників, тим старіше вони виглядали.

Цей зв'язок зберігався навіть з урахуванням таких факторів, як

справжній вік, куріння, пристрасть до сонячних ванн та індекс маси тіла. Найбільший розрив у передбачуваному віці (до двох років) був між тими, хто мав найнижчий рівень цукру в крові, та діабетиками: середній вік перших становив, за оцінкою експертів, 59,6 року, а других – 61,2 року. Але навіть ті, хто не хворів на діабет, але мали

високу концентрацію глюкози в крові, виглядали на рік старішими, ніж ті, у кого цукор був найнижчим.

Узагалі кожен 0,18 грама на літр крові глюкози старить людину на п'ять місяців. Таким чином, все, що відбувається в організмі, відбивається на обличчі, відзначили автори дослідження.

ЩО ЗАПАМ'ЯТАЛОСЯ В РОЦІ СТАРОМУ?

Настала чудова пора Новорічних і Різдвяних свят. Попрощавшись зі старим роком, згадуємо, яким він був.

– Що найбільше запам'яталося? Що додає святкового настрою? Чого прагнете досягти у році новому? – запитала я у студентів ТДМУ.

Голова студентської ради університету Максим ГЕРАСИМЮК:

– Я навчаюся на шостому курсі медичного факультету. Рік, що минув, вважаю вдалим. Маю гарні результати у навчанні, на «відмінно» склав семестровий тестовий іспит. Попереду – три тижні канікул. Як відпочиватиму? Активно. Використаю вільний час для спілкування з друзями, для занять спортом і, зокрема, для гри у футбол. Під час навчання всі захоплення відходили на другий план.

– Чий приклад має для Вас вирішальне значення?

– Приклад батьків. Я виріс у медичній сім'ї. Мама працює лікарем функціональної діагностики в Тернопільській психоневрологічній лікарні, тато – завідувач кафедри анатомії ТДМУ. Стар-

ший брат теж обрав медицину. 2005 року Назар закінчив наш університет, нині він аспірант кафедри хірургії.

Обираючи медичний, був свідомий свого рішення, а тепер переконаний, що воно правильне. З усіх професій професія лікаря найблагородніша й найцікавіша. Хворим потрібна допомога. І вони її отримують. Але лікарю треба постійно поповнювати багаж знань. Визнання, вдячність – додатковий стимул до самовдосконалення та особистого розвитку.

– Розкажіть, будь ласка, про свої студентські будні.

– Навчаюся на бюджетній формі навчання. Отримую стипендію. Беру активну участь у науково-дослідній роботі, корисній громадській діяльності. Нині, зокрема, допомагаю готувати відеофільм до 55-річчя створення ТДМУ.

– А в майбутньому...

– Хочу працювати лікарем-отоларингологом. З першого заняття на кафедрі отоларингології ця спеціальність мені особливо припала до душі. Прагну стати висококласним фахівцем в цій галузі. Знання, отримані в нашому університеті, дають мені таку можливість.

Студенти Марія ГОЙ та Максим ГЕРАСИМЮК

Марія ГОЙ, студентка четвертого курсу стоматологічного факультету:

– Раніше я здобула перемогу на Всеукраїнському конкурсі «Студентська міс України-2010». І тепер представлятиму нашу країну на всевітньому конкурсі «Студентська міс», що відбудеться в Пекіні цього року. За цей

титул змагатимуться представниці студентства з багатьох країн, але я зроблю все, щоб гідно репрезентувати рідний університет. Планую також взяти участь у конкурсі краси «Міс Тернопіль». Сподіваюся, що 2012 рік принесе мені жадані перемоги.

– Упевнена, що Ваша природна чарівність та інтелект справить враження на журі. Ми ж усі за Вас вболіватимемо. Ви також були учасницею конкурсу «Міс університет», чи не так?

– Так, 2009 року й здобула титул «Міс чарівність».

– Тобто, до перемог в царині краси Вам не звикати. Ніколи не мріяли про модельний бізнес?

– Ні, мені більше подобається стоматологія. Хочу, щоб українці частіше усміхалися й не знали, що таке «беззуба» проблема. Гарні зуби позбавляють фізичних страждань і додають впевненості. Це – інша якість життя. Наші люди потребують якісної стоматологічної допомоги і в університеті нас навчають сучасним методам діагностики та лікування. З майбутньою професією я визначилася ще в школі, хоча в родині медиків не було. Тато працює на залізниці, мама – підприємець.

– Звідки родом?

– З міста Жовква Львівської області. Документи під час вступної кампанії подала зразу до трьох медичних ВНЗ: у Львові, Полтаві та Тернополі. Коли треба було вирішувати, де вчитися, без вагань обрала ТДМУ. І не шкодую. Тут прекрасні досвідчені викладачі й хороша навчальна база. З кожним роком навчання моя майбутня професія подобається мені дедалі більше. Серед найбільш пам'ятних подій року, що минув, – літня практика на кафедрі терапевтичної стоматології. Не менш відповідальним буде період і після зимової сесії. Практикуватимуся в хірургічній стоматології.

– Що ще дарує Вам гарний настрій, позитивні емоції?

– Музика. Я закінчила музичну школу, граю на фортепіано. Ще одне моє вподобання – танці. Займаюся ними ось уже 10 років. Удома, у Жовкві, відвідувала танцювальну студію. А тут ходжу на заняття з аеробіки. Звісно, коли є час.

– Успіхів Вам у навчанні та нових перемог на конкурсах 2012 року!

**Оксана БУСЬКА,
Павло БАЛЮХ (фото)**

МАРАФОН З ОСНОВ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Іванна МИХАЛЬЧУК, староста гуртка на курсі медичного рятівництва та швидкої допомоги кафедри екстреної медицини та медицини катастроф, Фото Іванни МИХАЛЬЧУК та Галини КІРІЧЕНКО

Вже стало доброю традицією, що студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Я.Горбачевського проводять навчання школярів міста Тернополя з основ першої медичної допомоги. Ривак Роксолана, Кадиляк Андрій, Петришин Андрій, Кіріченко Марія-Галина, Джуган Анастасія, Фаріон Олег, Мельник Марія,

Кушнарів Віктор, Михальчук Іванна, Хамедюк Наталя, Афанасенко Анастасія, Лесик Оксана, Гриневич Ірина, Ляхович Ірина, Носко Дарія, Пицюк Юлія, Фаріна Мирослава є членами гуртка на курсі медичного рятівництва та швидкої допомоги, який очолює асистент кафедри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Р.М. Ляхович. Він став ініціатором і розробив основний принцип подібних навчань. Їх суть та завдання полягають в підвищенні загальної рівня краян з надання першої допомоги хворому (потерпілому) в екстремальній ситуації за відсутності медичних працівників. Адже не секрет, що дуже часто

люди отримують травми, а то й помирають через несвоєчасний або неякісний порятунок.

Цьогорічний навчальний марафон тривав впродовж місяця. За цей час охопили, по суті, всі школи та ліцеї нашого обласного центру. Головна мета подібної акції – ознайомити та в доступній формі навчити школярів основним засадам з надання першої допомоги до приїзду «швидкої». В процесі навчань втілювали чотири сценарії. Учні, зокрема, мали змогу оволодіти простими прийомами з іммобілізації зламаної кінцівки, зупинки кровотечі, ліквідації механічної асфіксії, з дотримання сучасних принципів і проведення серцево-легеневої реанімації. Розподіливши школярів на 4 групи, ми в доступній формі озвучували ту чи іншу проблематику, відповідали на поставлені запитання з подальшим залученням школярів до виконання практичних навичок. Все це відбувалося дещо театралізовано, кожен із сюжетів мав на меті зацікавити та максимально заохотити дітей до цих навчань. Відрадно, що у подібних заходах активну участь брали не лише школярі, але й вчителі навчальних закладів.

Окрему подяку хочемо висловити начальнику управління освіти і науки Тернопільської міської ради О.П. Похиліак, а також усім директорам шкіл та ліцеїв, які сприяли створенню

(Зліва направо): **Іванна МИХАЛЬЧУК, Андрій КАДИЛЯК, студенти медфакультету, Ольга ПОХИЛЯК, начальник управління освіти та науки Тернопільської міської ради, Роман ЛЯХОВИЧ, завідувач курсу медичного рятівництва та швидкої допомоги ТДМУ, Галина ПІДГАЙНА, директор ЗОШ №8, Олег ФАРІОН і Роксолана РИВАК, студенти медфакультету**

Ірина ГРИНЕВИЧ, студентка медфакультету навчає на манекені учнів простим прийомам серцево-легеневої реанімації доброзичливої атмосфери в проведенні подібного заходу. Без перебільшення ця акція набула позитивного резонансу у Терно-

полі. Побажання такі: розширити спектр навчальних тренувань і залучати до цього проекту більшу кількість школярів.

Студенти медфакультету навчають учнів наданню першої допомоги при зупинці кровотечі

ВІДОМИЙ ПАТЕНТОЗНАВЕЦЬ ВІДЗНАЧИВ 70 РОКІВ

2 січня виповнилося 70 років доценту кафедри екстреної медичної допомоги і медицини катастроф з курсом військової підготовки, заслуженому винахіднику України Василю Васильовичу ДЕМ'ЯНЕНКУ.

2 січня минуло 70 років доценту кафедри екстреної медичної допомоги і медицини катастроф з курсом військової підготовки, кандидату медичних наук, заслуженому винахіднику України Василю Васильовичу Дем'яненку.

Коли поспілкуєшся з ним — хіба сивуватий чуб зачіски під Юрія Антонова видає його вік, а так — горять очі, зароджуються нові думки, виникають цікаві ідеї... І все це у надзвичайно інтелігентній та доброзичливій формі. Немає, мабуть, жодного науковця нашого університету, та й не тільки, який хоча б раз у житті не спілкувався з Василем Васильовичем — відомим патентознавцем, людиною, яка проводить експертизу матеріалів планування всіх науковців, які збираються виконувати кандидатські чи докторські дисертації у

Вельмишановний Василю Васильовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям!

З нашим університетом пов'язані останні 15 років Вашої науково-педагогічної діяльності.

Колектив університету щиро

нашому університеті. Молодь каже: «Дем'яненка важко пройти», не розуміючи до кінця, що коли ти його «пройдеш» у Тернополі, то не виникне потреба їхати до столиці з поясненнями щодо власних наукових планів. Василь Васильович плідно працює над цікавими науковими проблемами. Він перший, хто впровадив у ТДМУ нові методи мікроскопії, перший, хто запропонував і впровадив нанотехнологічні ідеї та їх технічні рішення.

Усім нам — співробітникам кафедри, у складі якої Василь Васильович працює з 1997 року, надзвичайно поталанило. Адже він

шанує Вас як відомого в Україні і за її межами плідного науковця, педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків. Особливо цінуємо Ваш талант дослідника, ви-

нахідника оригінальних методик наукових досліджень, апаратів і пристроїв, діагностики та лікування, а також високоерудованого патентознавця.

Бажаємо Вам, шановний Василю Васильовичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого

методична база медицини катастроф трьома мовами — це його розробка. Крім цього, він добре обізнаний з усім, що викладається на кафедрі, й готовий, виходячи з особливостей розкладу, провести практично кожне заняття. На методичних нарадах кінцеве резюме — це Василь Васильович, у наукових дискусіях — останнє слово за Василем Васильовичем і, звичайно, «третій тост» — теж за Василем Васильовичем...

Кафедра часто проводить заходи у «Червоній каліні» (лише за останні 5 років — 14). І повноправним господарем на кафедрі в ці дні стає наш ювіляр. І ти кожної миті знаєш, що на кафедрі все під контролем й навчальний процес забезпечено на найвищому рівні. Перше питання, яке він задає після приїзду: «Ну, як там все відбулося?

натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

Переконаний, що чудово». А наступна фраза: «А чи знаєте, що вчора видав мій внучок...». Чудовий сім'янин, неперевершений дідусь, людина для якої сім'я — це альфа й омега, його життя є чудовим прикладом для наслідування всім нам.

Час невпинно рухається вперед. З ним ти набуваєш досвіду, глибше усвідомлюєш грані людського життя, а коли поруч Василь Васильович — життя набуває нових відтінків і барв...

Бажаємо Вам, Василю Васильовичу, тривалих і плідних років праці та творчості, спілкування і дискусій, цікавих і дотепних фраз від Пушкіна і нових винаходів у безмежності просторів науки.

Колектив кафедри екстреної медичної допомоги і медицини катастроф з курсом військової підготовки

ПРОФЕСОР-ЛОП З ДУШЕЮ ХУДОЖНИКА

1 січня виповнилося 65-років професорові кафедри хірургії факультету післядипломної освіти, оториноларингологу Петрові Василювичу КОВАЛИКУ.

Вельмишановний Петре Василювичу!

Сердечно вітаємо Вас з 65-літтям! У стінах університету Ви

Петро Васильович Ковалик народився 1 січня 1947 року в селі Троковичі Черняхівського району Житомирської області. 1965 року закінчив Троковицьку середню школу і того ж року вступив до Тернопільського медичного інституту, який закінчив 1971 року. 1971-1976рр. працював районним оториноларингологом Дзержинського району Житомирської області, а 1976-1984рр. — асистентом кафедри медпідготовки Тернопільського фінансово-економічного інституту і за сумісниц-

здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 13 років практичної лікарської роботи, захисту кандидатської дисертації, успішно пройшли 27-літній трудовий шлях від асистента до професора, завідувача кафедри.

Колектив університету щиро шанує Вас як відомого науковця,

твом — ЛОР-лікарем поліклініки Тернопільської міської лікарні №2. Практичну лікувальну роботу поєднував з науковим пошуком, 1982 р. захистив кандидатську дисертацію «Прополіс в лікуванні хворих хронічним гнійним верхньощелепним синуситом».

З січня 1985 р. П.В.Ковалик почав працювати на ЛОР-кафедрі Тернопільського медичного інституту: спершу обіймав посаду асистента (до 1995 року), доцента (до 2000 року). 1995 року захистив докторсь-

досвідченого клініциста-оториноларинголога, педагога і вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Бажаємо Вам, шановний Петре Василювичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого нат-

ку дисертацію «Пухлини вуха: клініка, діагностика, лікування», 2000 року отримав звання професора. З 2000 до 2006 р. очолював цю кафедру; 2006 — 2010рр. — професор кафедри.

П.В.Ковалик підготував 3 кандидатські дисертації, отримав 5 патентів України на винаходи. Він — автор і співавтор 185 наукових і навчально-методичних публікацій, у т.ч. трьох підручників: «Медсестринство в оториноларингології», «Сімейна медицина», «Історія ото-

хнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

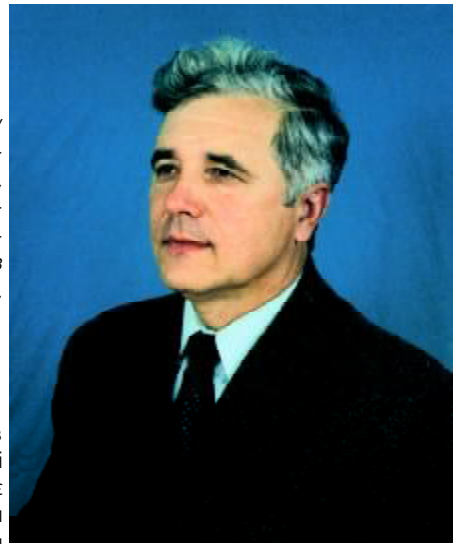
Ректорат ТДМУ імені І.Я.Горбачевського

риноларингології України».

Петро Васильович виховав сина Андрія і доньку Надію, які стали лікарями. Надія працює лікарем-ЛОП в Тернопільській міській лікарні №1, а Андрій став кандидатом медичних наук, асистентом-оториноларингологом у нашому університеті.

П.В.Ковалик у вільний час любить малювати. Його картини неодноразово експонували на міських і обласних виставках.

Колектив кафедри оторинола-

риноларингології, офтальмології та нейрохірургії, працівники і студенти ТДМУ, медична громадськість Тернопілля щиро вітають Петра Василювича з ювілеєм, бажають доброго здоров'я, родинного благополуччя, активного та щасливого довголіття.

40-ЛІТНІЙ ТРУДОВИЙ ШЛЯХ У СТИНАХ ALMA MATER

8 січня виповнюється 75 років ветерану університету, кандидату медичних наук Євгену Омеляновичу НЕЧАЮ.

Вельмишановний Євгене Омеляновичу!

Сердечно вітаємо Вас з 75-літтям! У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом,

Євген Омелянович Нечай народився 8 січня 1937 р. у Зборові Тернопільської області. Після закінчення середньої школи 1954 р. вступив до Івано-Франківського медичного інституту. З 1957 року навчався в новоствореному Тернопільському медичному інституті, який закінчив 1961 р. у числі перших 203-х випускників. Впродовж трьох років працював головним лікарем Оліївської дільничної лікарні Зборівського району Тернопільської області. Збагачений практичним лікарським досвідом, Є.О.Нечай вирішив підвищити кваліфікацію і спробувати свої сили на

після трьох років практичної лікарської роботи, успішно пройшли майже 40-річний трудовий шлях клінічного ординатора, аспіранта, асистента кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології.

Колектив університету щиро шанує Вас як відомого науковця, досвідче-

науково-педагогічній ниві. Відтак 1964-1968 рр. — клінічний ординатор, аспірант, 1968-2003 рр. — асистент кафедри неврології рідного інституту, який став академією, потім — медичним університетом.

1968 р. Є.О.Нечай захистив кандидатську дисертацію «Регенерація нерва при радіаційному пошкодженні в умовах голодування». Як науковець, Євген Омелянович — автор понад 70 наукових і навчально-методичних публікацій, у т.ч. 2-х авторських свідоцтв на винаходи, 4-х раціоналізаторських пропозицій.

ного клініциста-невропатолога, педагога і вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків. Студентам особливо імпонував оригінальний стиль проведення Вами практичних занять, Ваш дотепний гумор.

Є.О.Нечай відзначався високим професіоналізмом як клініцист і викладач. Колишнім студентам запам'ятався його оригінальний стиль проведення практичних занять, збагачених лікарським досвідом і дотепним гумором. Активною була виховна і громадська робота асистента Нечая Є.О. як куратора студентських груп, лектора товариства «Знання», «Просвіти». Він часто виїжджав зі студентами в села області на допомогу в збиранні врожаю; його «загони» завжди були серед кращих.

Євген Омелянович разом з дру-

Бажаємо Вам, шановний Євгене Омеляновичу, доброго здоров'я, людського тепла, душевного спокою, добробуту, благополуччя й затишку, активного і щасливого довголіття.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

жиною Розою Євгенівною (теж ветераном нашого університету) виховали сина Ростислава і доньку Наталю, які також стали лікарями-невропатологами.

Життя і діяльність Є.О.Нечая — гідний приклад для наслідування студентами, молодими лікарями й викладачами.

Колектив кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології, працівники і студенти ТДМУ, вся медична громадськість Тернопілля щиро

вітають Євгена Омеляновича з 75-літнім ювілеєм, бажають доброго здоров'я, родинного благополуччя, активного та щасливого довголіття.

ПОБОРНИЦЯ ВИСОКОЇ ДУХОВНОСТІ ТА ПАТРІОТИЗМУ

1 січня відзначила ювілейний день народження ветеран ТДМУ, кандидат медичних наук Анна Михайлівна ГРЕЧУХ.

Вельмишановна Анно Михайлівно! Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Анна Михайлівна Гречух народилася 1 січня 1942 р. у селі Корничі Самбірського району Львівської області. Після закінчення місцевої семирічної школи вступила до Самбірського медичного училища, яке закінчила 1959 року. Впродовж 1959-1962 рр. працювала медсестрою обласного кістково-туберкульозного санаторію в місті Добромилі Львівської області. Роботу поєднувала з навчанням в середній школі робітничої молоді, яку закінчила із золотою медаллю 1962 р. Цього ж року вступила до Тернопільського медичного інституту, який закінчила з відзнакою 1968 року. Впродовж 1968-1971 рр. працювала у Михайлівській рай-

онній лікарні №2 Ярмолинецького району Хмельницької області спочатку терапевтом, пізніше — невропатологом. 1971-1973 рр. навчалася в клінічній ординатурі кафедри неврології Тернопільського медичного інституту, розпочала виконувати кандидатську дисертацію. 1973-1998 рр. працювала асистентом кафедри пропедевтичної терапії, 1998-2004 рр. — асистентом кафедри сестринської справи, викладачем університетського медичного коледжу.

Великий педагогічний досвід А.М. Гречух продовжувала реалізовувати в Тернопільському приватному ме-

терапии, пізніше — викладача медичного коледжу.

Колектив університету щиро шанує Вас як відомого науковця, досвідченого клініциста-терапевта, педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну

працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків. Особливо цінуємо Ваші неординарні зусилля щодо виховання у студентів високої духовності й патріотизму.

Бажаємо Вам, шановна Анно

Михайлівно, доброго здоров'я, людського тепла, душевного спокою, добробуту, благополуччя й затишку, активного і щасливого довголіття.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

дичному коледжі (2004-2010 рр.).

Анна Михайлівна 1976 р. захистила кандидатську дисертацію «Цитохімічні зміни в лейкоцитах периферичної крові хворих на розсіяний склероз». У подальшому теж активно займалася науковою роботою. Вона — автор понад 100 наукових і навчально-методичних публікацій.

Як викладач, А.М.Гречух відзначалася глибокою ерудицією та педагогічною майстерністю. Активно проводила виховну роботу, постійно була куратором студентських груп. Особливу увагу приділяла вихованню високої духовності, моралі й патріотизму. Активною була і громадська ро-

бота Анни Михайлівни як лектора товариства «Знання», членкині «Просвіти» та профкому працівників університету. До всього вона ставилася з великою відповідальністю, не терпіла шаблону, казенщини, формалізму.

Життя і діяльність А.М.Гречух — гідний приклад для наслідування студентами, молодими лікарями і викладачами.

Колективи кафедр терапії, працівники і студенти ТДМУ, вся медична громадськість Тернопілля щиро вітають Анну Михайлівну з ювілейним днем народження, бажають доброго здоров'я, благополуччя, активного та щасливого довголіття.

5 січня відзначає ювілейний день народження ветеран ТДМУ Тамара Сільвестрівна ПРОКОПЧУК.

Вельмишановна Тамаро Сільвестрівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли 20-літній трудовий шлях старшого лаборанта кафедр гістології та ембріології і загальної гігієни та екології, завідуючої виварієм; виконували одну з найважливіших ділянок роботи — лабораторне та організаційне забезпечення навчального й наукового процесу.

Колектив університету щиро шанує Вас за багаторічну невтомну працю, високий профе-

сіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Бажаємо Вам, шановна Тамаро Сільвестрівно, доброго здоров'я, душевного спокою, людського тепла, добробуту, благополуччя і затишку, активного та щасливого довголіття.

Ректорат ТДМУ імені І.Я.Горбачевського

1 січня відзначила ювілейний день народження ветеран ТДМУ Лідія Андріївна ГЕРАСИМЧУК.

Вельмишановна Лідіє Андріївно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли понад 30-літній трудовий шлях лаборанта ка-

федр патологічної фізіології і загальної хірургії, виконували одну з найважливіших ділянок роботи — лабораторне та організаційне забезпечення навчального й наукового процесу.

Колектив університету щиро шанує Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Бажаємо Вам, шановна Лідіє Андріївно, доброго здоров'я, душевного спокою, людського тепла, добробуту, благополуччя і затишку, активного та щасливого довголіття.

Ректорат ТДМУ імені І.Я.Горбачевського

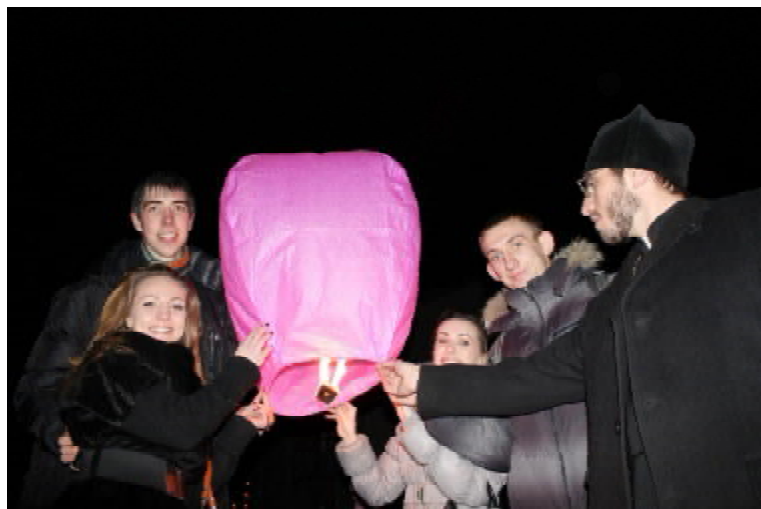
ДОБРОЧИНІСТЬ

БАЖАННЯ ДІТЕЙ ПОВІТРЯНИ КУЛЬКИ НЕСЛИ ДО СВ. МИКОЛАЯ

Дмитро АНДРОЩУК, студент медфакультету, координатор молодіжної громадської організації «Файне місто»

У День святого Миколая до дитячого будинку, що на вулиці Київській в Тернополі, завітав Великий Дарувальник. Тут відбулася благодійна акція «З вірою в чудо» під патронатом молодіжної студентської організації «Файне місто», а також у рамках діяльності товариства Червоного Хреста України. Дітям запропонували веселу виставу, вручали подарунки, зважаючи на їх стан, пропонували цікаві розвиваючі ігри.

Увечері ж діти загадували бажання та писали їх на повітряних ліхтариках, які запускали у

повітря. Десятки сердець з надією споглядали, як їхні бажання здіймалися в небо — туди, де їх побачить святий Миколай...

Серед волонтерів добродійної акції відзначилися студенти медичного університету: Олег Філь, Катерина Масіч, Володимир Дем'янюк, Тарас Козич, На-

зар Колачинський, Ілона Радецька та Анастасія Романюк, які незважаючи на підготовку до сесії, знайшли час і зробили все мож-

ливе для успішного проведення заходу. Справжній лікар не той, хто випишує ліки, а той, хто має щире серце.

ЦІКАВО

МУСКАТНИЙ ГОРІХ ПОКРАЩУЄ ТРАВЛЕННЯ

Мускатний горіх однаково хороший в сусідстві з гарбузом, картоплею, молоком, томатним соком, фруктовими десертами і коктейлями, стравами з рису, шпинату, цвітної капуста... І цей список можна продовжувати!

Свіжонатертій мускатний горіх покращує травлення, має антибактерицидну дію при кишкових інфекціях.

Речовини, що містяться в ньому, живлять клітини головного мозку, дитородних органів і крові.

Вважається, що регулярне вживання мускатного горіха заспокоїливо діє на нервову систему, підвищує яскравість сприйняття світу і до-

помагає боротися із стресом і депресією.

ВИНАЙШЛИ УНІКАЛЬНІ ЛІКИ ВІД БЕЗСОННЯ

В університеті Макгілла, заявили, що їм вдалося отримати унікальний засіб від безсоння.

В основу ліків покладено гормон

мелатонін. Під час тестування розробки піддослідні тварини засипали на 60% швидше, ніж контрольна група. До того ж тривалість сну була більша, адже засіб впливав на фазу глибокого сну. Про це говорило значне зниження мозкової активності.

У наші дні багато людей страждають від безсоння. Намагаючись самостійно впоратися з проблема-

ми сну, вони приймають снодійне. Однак ці ліки дають серйозні побічні ефекти. Подібні засоби провокують порушення пам'яті та загрожують залежністю.

Новий засіб, за словами розробників, не викликає проблем з пам'яттю і не загрожує залежністю. Щоправда, вчені поки що не знають, коли саме зможуть перевірити його на людях.

ПАТРОНАЖНІЙ СЛУЖБІ ТОВАРИСТВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УКРАЇНИ – ПІВСТОЛІТЯ

Круглий стіл з цієї нагоди організував Національний комітет ТЧХ України у конференц-залі Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця. У ньому взяли участь представники Адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, міністерств охорони здоров'я України, соціальної політики, надзвичайних ситуацій, громадських організацій, з якими співпрацює Товариство, ветера-

нині кількість медичних патронажних і молодших сестер зростає до 3200 осіб. Вони надають допомогу майже 350 тисячам потребуючих – інвалідам війни та праці, учасникам війни, інвалідам дитинства. Мережу патронажної служби країни представляють 100 медико-соціальних центрів і 359 кімнат, 4 лікарні і 3 хоспіси, 15 денних стаціонарів, 3 відділення і 294 палати Червоного Хреста. Організації Товариства створили аптечні пункти,

ного проекту, що діє в області, та одним із завдань якого є зниження ризикованої поведінки серед учнівської молоді.

Голова Товариства Червоного Хреста на Закарпатті Іванна Сабо повідомила про особливості діяльності патронажної служби у своєму краї, який межує з чотирма державами. Це призводить до постійної присутності на території області нелегальних мігрантів. З 1999 року патронажні сестри мають право доступу до пунктів тимчасового утримання у Мукачевому, тож патронажна служба піклується про забезпечення нелегальних мігрантів одягом, допомагає віднайти близьких тощо. Очільник червонохрестівців Автономної Республіки Крим Володимир Баучкін порушив питання щодо навчання населення основ надання першої медичної допомоги.

На засіданні вручали нагороди, звучали привітання патронажним сестрам Товариства за вагомий внесок у справу милосердя і розвиток медико-соціального захисту малозахищених верств населення від представників уряду, міністерств, з якими співпрацює Товариство. Зокрема, грамоти та цінні подарунки Верховної Ради вручав заступник керівника Апарату Верховної Ради України Дмитро Марков. Грамоти Міністерства охорони здоров'я України та нагрудні знаки Кабінету Міністрів України сестри милосердя отримали з рук директора департаменту кадрової політики, науки та освіти МОЗ України Володимира Вороненка. Приємно, що Грамотою Верховної Ради та Міністерства охорони здоров'я України нагородили

голови Шумської районної організації ТЧХУ Валентину Яцюк.

Однак не лише у столиці, а й на теренах Тернопілля відзначили золотий ювілей створення патронажної служби Товариства Червоного Хреста України. В Тернопільському театрі актора та ляльки відбулася святкова імпреза та обласний конкурс патронажних сестер милосердя «Краща за фахом».

– Мета наших урочистостей, – каже Олександра Бригадир, – популяризація в суспільстві ідеалів доброти і милосердя, активізація волонтерського червонохресного руху. В заходах взяли участь представники владних структур міста та області, громадські активісти, працівники та волонтери Товариства Червоного Хреста.

З нагоди подвійного свята у залі зібралось понад сто патронажних і молодших сестер з усієї області, які взяли участь у святковій імпрезі та показали свої професійні уміння й навички у конкурсі «Краща за фахом». Учасникам запропонували білети із запитаннями з історії червонохресного руху, надання медичної допомоги за невідкладних станів, відпрацювання практичних навичок.

Всі учасниці конкурсу гідно представили свої районні організації, продемонструвавши високий рівень знань з історії червонохресного руху, створення служби милосердя, її минулого та сучасного. Виступи учасників супроводжувались презентаціями: «Лики милосердя» та «XX З'їзд Товариства Червоного Хреста України», «50 років патронажній службі Тернопільщини», «Це вже майже історія...», «На-

роджена болем серця». Особливу реакцію аудиторії можна було помітити, коли черга дійшла до відповідей про надання невідкладної допомоги та тактики дій медичної сестри: як чинити за ускладнення виразкової хвороби шлунку, гіпертонічному кризі, анафілактичному шоці, інфаркті міокарда, цукровому діабеті, у разі ДТП, отруєнні та в інших критичних ситуаціях? Не менш цікавим для усіх учасників заходу було спостерігати, як відпрацьовують патронажні медсестри медичні маніпуляції на манекені.

Яскравим та змістовним виявилось й домашнє завдання учас-

Конкурс кулінарних шедеврів працівників патронажної служби Борщівської районної організації

ни патронажної служби, сестри милосердя, які нагороджені медаллю Флоренс Найтінгейл, голови обласних організацій ТЧХ.

Побували на урочистостях й червонохрестівці Тернопільщини – очільниця обласної організації товариства Червоного Хреста України Олександра Бригадир та голова Шумської районної організації ТЧХУ Валентина Яцюк.

Відкриваючи засідання, президент ТЧХ України Іван Усиченко привітав усіх присутніх з ювілеєм і нагадав історію створення Міжнародної організації Червоного Хреста та в Україні зокрема, – ділиться враженнями голова тернопільських червонохрестівців Олександра Бригадир. – У сорокові роки минулого століття, – йшлося у доповіді, яку супроводжували кадрами відеофільму, – багато людей залишилися самотніми хворими чи інвалідами, потребували медико-соціальної допомоги. Саме це стало поштовхом до створення Товариства Червоного Хреста на території колишнього Радянського Союзу, а 1961 року для здійснення медико-соціальної підтримки вразливих верств населення було засновано патронажну службу ТЧХ.

пункти прокату інвалідних засобів і засобів для догляду за хворими, що лежать, тощо. У медико-соціальних центрах надають послуги перукаря, масажиста, а в деяких – стоматолога і психолога, юриста.

Для немічних самотніх людей, які проживають у сільській місцевості, де немає закладів охорони здоров'я, ТЧХ України проводить роботу зі створення пунктів з усім потрібним для надання невідкладної допомоги. Нині діє 838 таких пункти. Патронажна служба, за словами Івана Усиченка, – це гордість ТЧХ України, і вона не випадково є найпотужнішою на теренах колишнього Союзу.

Під час засідання «круглого столу» своїм досвідом роботи поділилися наші колеги – представники обласних червонохресних організацій. Зокрема, голова Вінницької організації ТЧХ Сергій Глухенький розповів про співпрацю з центрами зайнятості та залучення до догляду за немічними хворими тимчасово безробітних громадян. Валентина Пришко з Волині мовила про участь Товариства у профілактиці ВІЛ/СНІДу серед молоді. Організація є співучасником міжнарод-

Кулінарний шедевр від Чортківської райорганізації ТЧХУ

Валентина ЯЦЮК, голова Шумської організації Товариства Червоного Хреста, отримала нагороду

ників – демонстрація вишивок, картин, виробів з бісеру, фоторобіт і власноруч приготовлених витворів кулінарного мистецтва. Завершився конкурс врученням цінних подарунків, грамот переможцям і кращим медичним сестрам.

Переможцем конкурсу визнано патронажну медичну сестру Тернопільської районної організації ТЧХ Марію Зелецьку. Друге місце розподілили між собою патронажна медична сестра з Борщівського району Валентина Саламон і Лариса Левчук з Кременеччини. Третє місце судійська колегія присудила Віталію Артиму з Гусятинської районної організації та Марії Красовській з Чорткова.

Лариса ЛУКАЦУК

Фото надали фахівці обласної організації Товариства Червоного Хреста

Цікаво

КЛЮЧ ВІД СТАРОСТІ

Науковці не полишають надії відкрити секрет вічної молодості. Перші значні кроки на цьому шляху зробили вчені з Монпельє вже майже сторіччя тому.

Науковці завжди вважали, що коли термін життя клітини добігає кінця, вона більше не може розм-

ножуватися. Тепер вчені зробили неможливе: завдяки молодим клітинам та коктейлю з шести різних генів старі клітини можуть знову ставати молодими.

Стовбурові клітини піддаються перепрограмуванню. Вони також підходять до будь-яких тканин людського організму. Вчені-біологи вважають, що ці дві власти-

вості зроблять революцію в медицині, зокрема, в боротьбі проти хвороб:

«Вірю, що регенеративна медицина виграє від цього відкриття. В майбутньому можливі дуже сміливі кроки. Наприклад, можна буде взяти клітини від дуже старої людини: трансформувати, перепрограмувати до ембріонального стану, там

вони відновляться, зміняться і зможуть боротися з хворобами літньої людини. Але варто бути обережними, – каже науковець Аксель Кан. – Уявіть ніж. Ви можете змінити лезо, якщо воно стало тупим, так само і ручку можна замінити, лише тоді ніж стає вічним. Звісно, мозок, серце, підшлункову, легені чи шкіру замінити значно важче. Та споді-

ваємося одного дня лікувати хвороби, пов'язані зі старінням, зокрема, кардіологічні захворювання та хвороби мозку. На мій погляд, це було б чудово».

Лікарі покладають великі надії на це відкриття вчених. Вони сподіваються, що воно може стати ключем до здоров'я та вічної молодості, який людство так довго шукає.

МИХАЙЛО ГОРМАН: «МРІЮ СТАТИ ХІРУРГОМ»

У відкритому чемпіонаті Тернополя з кікбоксингу, присвяченому Дню створення Збройних Сил України, за програмою «Юний спартаківець» перше місце виборов студент третього курсу медичного факультету ТДМУ Михайло Горман. Почесна грамота управління у справах сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму міської ради, ТОО ФСТ «Спартак», ТМГО «Спортивно-оздоровчий клуб «Тернопіль» стала своєрідним подарунком до новорічних свят. І заслуженою нагородою за спортивні здобутки.

– Отже, рік завершився на переможній ноті. Як давно Ви займаєтеся спортом? – запитала я в Михайла.

– Старшокласником відвідував пришкольній секції з боксу та кікбоксингу. Велику роль відіграв батьків приклад. Він дуже цілеспрямована та відповідальна людина, любить спорт, і нам з братом прищепив навик здорового способу життя. Брату лише 11 років, але він вже зібрав непогану колекцію призів. За словами батька, спорт гартує не лише тіло, а й дух, формує такі риси характеру, які допомагають долати труднощі у житті. А ще спорт – це здоров'я. Як майбутній лікар, я в цьому пе-

реконаний. Я не вживаю алкоголю, не палю. Зазначу, що така ж позиція у багатьох моїх однокурсників.

– Батьки, мабуть, пишуться Вашими успіхами.

– У мене чудові батьки. Я їх дуже люблю. На жаль, бачимось зараз рідше, ніж хотілося б.

– Як вдається поєднувати навчання зі спортом?

– Навчання – насамперед. А тренуюся коли випадає вільна година. Переважно в п'ятницю після пар, у вихідні. Все можна встигнути – було б бажання. Лише

під час сесії відмовляюся від тренувань, бо часу немає. А впродовж семестру спорт навчанням не заважає, навпаки.

На третьому курсі почав писати наукову роботу з топографічної анатомії. Відзначив завідувачу кафедри топографічної анатомії Михайлові Степановичу Гнатюку, який підтримав моє бажання працювати над обраною тематикою. Вважаю, що мені дуже пощастило з науковим керівником. Поради Михайла Степановича допоможуть досягти бажаного результату.

– Що вас приваблює в медицині?

– Лікувати людей – найблаго-

родніша професія, і вона мені найбільше до душі. Особливо подобається хірургія. Хоча це ще не остаточний вибір. Медицина така багатогарна. Наразі я зосереджений на навчанні. Крім суто медичних фахових дисциплін, подобається вивчати мови. – Знаю англійську, а іспанську вивчив, коли рік проживав разом з батьками в Іспанії. У Барселоні закінчив десятий клас. А потім повернувся в Україну і пішов до одинадцятого. Після школи відразу вступив до ТДМУ.

– Успіху вам у навчанні і в спорті. Вдалого 2012 року!

Оксана БУСЬКА

ЦІКАВО

ПРОДУКТИ, ЯКІ ЗУМОВЛЮЮТЬ МІГРЕНЬ

Якщо вас почав мучити головний біль, можливо, в цьому винні зміни в раціоні, заявляє дієтолог Суніта Дубі. Згідно з висновками вчених, у 30% випадків мігрень обумовлена спадковим фактором. Але провокує головний біль, стрес, гормональні зміни, порушення сну, депресію.

Найчастіше головні болі починаються, коли людина різко переходить на низькокалорійну дієту. Особливо це стосується дієт, що передбачають повну відмову від вуглеводної їжі або її значне скорочення в раціоні. Між тим, мозок використовує вуглеводи як паливо.

Ще мігрень може бути викликана зниженою концентрацією цукру в крові, недостатнім споживанням води і тим фактом, що людина пропускає прийом їжі або ж між прийомами їжі проходить дуже багато часу.

Дослідники довели, що амінокислота тирамін провокує напади головного болю, знижуючи рівень серотоніну і впливаючи на ступінь звуження судин. Відповідно, продукти, що містять тирамін, краще не вживати. До них належить червоне вино та інші алкогольні напої, сири, шоколад і певні м'ясні продукти.

КАША – РАДІСТЬ НАША

Каші споконвіку вважали традиційною слов'янською їжею. Проте останні роки каші з нашого

раціону стали витіснити нові модні продукти.

Вчені дійшли висновку, що регулярне вживання відварних круп, а простіше каш, збільшує тривалість життя на 20%.

Такий оптимістичний висновок їм дозволило зробити дослідження, проведене за участю 400 тис. добровольців. Всі вони протягом майже 20 років регулярно заповнювали спеціально розроблені анкети. Після цього часу з'ясувалося, що учасники, які регулярно вживали каші, значно рідше вмирили від ракових зах-

ворювань. У тих, хто щодня з'їдав не менше 25 грамів крупи (чоловіки – 29 гр. і жінки – 25 гр.) ризик померти від будь-якої причини зменшувався більш ніж на 20% порівняно з тими, хто з'їдав щодня менше 15 гр. крупи.

При цьому експерти вважають найбільш корисними каші з необробленого цілісного зерна: з традиційного вівса, гречки, коричневого рису і так званого «дикого рису». Американські дослідники радять їсти на сніданок каші і тим продовжувати своє життя.

НОВОСІЛЛЯ

У НОВИЙ РІК – З НОВОЮ АМБУЛАТОРІЄЮ

Ось уже кілька місяців мешканці Чорткова мають змогу не на словах, а на ділі відчувати реальні перетворення у медицині.

На першому поверсі п'ятиповерхового будинку, що на вул. Маковея, 7, постала сучасна амбулаторія загальної практико-сімейної медицини. Зреалізувати такий проект вдалося завдяки директору Чортківського державного медичного коледжу Любомиру Білику.

Історія створення амбулаторії бере свій початок ще 2009 року, коли Чортківська районна рада передала на баланс коледжу приміщення площею 709,8 м² на першому поверсі п'ятиповерхового будинку. Тож коледж спочатку виготовив проектну документацію на перепланування та автономне опалення, приміщення, потім будівельники поштукатурили, оновили старі стіни. Згодом провели тут опалення, замінили водогін і каналізаційну систему, заклали

Любомир БІЛИК, директор Чортківського медколеджу

телекомунікаційну мережу, встановили сучасні енергозбережні вікна й двері, вистелили підлогу, словом, почали облаштовувати приміщення. Спочатку постала аптека, позаяк такий заклад був необхідний для мешканців прилеглих вулиць. На її базі для студентів фармацевтичного відділення створили навчальні аудиторії. За словами Любомира Білика, користь від такого сусідства подвійна – зручності мешканцям мікрорайону, яким тепер не доводиться їхати до цент-

ру міста за ліками, та певні вигоди для навчально-виробничого процесу коледжу.

– Ціни в нашій аптеці нижчі в Чорткові, та й студенти мають гарну виробничу практику, – каже директор коледжу. – Але найперше – турбота про людину.

Навчально-виробничий аптечний комплекс розташований в одній частині переданого приміщення, в іншій Любомир Степанович вирішив обладнати амбулаторію загальної практико-сімейної медицини. Медичні послуги мешканцям міста надають лікарі сімейної медицини, є лабораторія, стоматологічний кабінет, палата денного стаціонару, маніпуляційні кабінети. Навчальні аудиторії, так звані кабінети доклінічної практики для студентів коледжу, де вони засвоюють і відшліфовують свої знання та практичні навички.

У послужному списку Любо-

мира Білика – чимало державних нагород та відзнак, але найвищою заслугою для себе він вважає повагу та щирі слова вдячності від людей – простих трудівників, студентів, працівників коледжу, пацієнтів амбула-

торії. Бо ж можна багато говорити про любов до ближнього, а можна доводити це власною доброчинністю кожного дня – заради майбутнього та з турботою про людей.

Лариса ЛУКАЦУК

З ПОДАРУНКАМИ ДО ДІТЕЙ

Ніхто з дітей-учнів навчально-консультаційного пункту для сліпих і слабозорих, що у Великій Березовиці, – не залишився без дарунка на свято Миколая. Кожен отримав пакунок із цукерками, іграшкового оленя та рушничок. Кошти на подарунки зібрали викладачі

справедливий і добрий, особливо до чемних дітей. «Я слухняна. На жаль, вдома подарунків не було, але отримала їх тут, у школі», – поділилася думками одна з дівчаток.

Учні щиро раділи гостям, раділи й дорослі, бачачи щасливі дитячі обличчя. Безумовно, цей

кафедри медичної хімії й кафедри загальної гігієни та екології людини інституту фармакології, гігієни та медичної біохімії ім. М.П. Скакуна нашого ВНЗ, а також студенти третього курсу медичного факультету. А ще представники ТДМУ – доцент Олена Лотоцька, асистент кафедри Наталя Флекей і доцент Ольга Сопель – привезли смачне печиво, соки, чай і запросили дітей до столу поласувати гостинцями та поспілкуватися. Хлопчики й дівчатка охоче розповідали про себе, про те, як чекали подарунків і вірили, що святий Миколай їх не забуде. Адже він –

день залишить добрий слід у душі кожного.

Одяг, іграшки, книжки зібрали для дітей-сиріт викладачі й студенти ТДМУ під час благодійної акції напередодні свята Миколая. Кожен приносив найкраще. Подарунки ледве вмістили у два мікроавтобуси. Волонтери доправили їх до сиротинців області. Всі речі були зібрані з урахуванням потреб дітей і з любов'ю.

Організація «Братерство сиріт» щиро дякує всім викладачам і студентам ТДМУ, які долучилися до добродійної акції «Подарунки від святого Миколая».

Оксана БУСЬКА

ВІДАЄТЕ?

ГОЛОВНІ НЕБЕЗПЕКИ СВЯТКОВОГО СТОЛУ

Під час Новорічно-Різдвяних свят лікарі фіксують збільшення кількості пацієнтів з харчовим та алкогольним отруєнням. Медики назвали 5 найшкідливіших святкових страв і напоїв, якщо забути про почуття міри.

– **Змішування алкоголю з**

газованою водою та вживання алкогольних коктейлів. Такі мікси, по-перше, маскують смак алкоголю, тому можна більше

випити. А по-друге, газована вода допомагає алкоголю всмоктуватися в кров, тому сп'яніння настає швидко, а похмілля буде важчим.

– **Майонезні салати.** Цей соус дуже швидко псується, тому ризик отруєнь дуже високий.

– **Шампанське.**

Подразнює травний тракт і швидко п'янить.

– **Жирне м'ясо.** Створює серйозне навантаження на печінку, а прянощі розпалюють апетит.

– **Цитрусові.**

Негативно впливають на слизову шлунка та кишківника. Навіть здоро-

вим людям не треба їсти цитрусові після основних страв, інакше вони заграють і відбудеться здуття живота.

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

1. Велике християнське свято	2. Різдвяна пісня	3. Посланець Всевишнього	4. Фрукт розбрату	5.	6. Обрядова новорічна пісня
↓	→	↙	↘	↘	↓
8. Різдвяне дійство	7. Щастя футболіста	9. Апостол	10. Ліжко	11. Лічба	12. Авто на замовлення
↙	↘	↓	↓	↘	→
13. Місто народження Ісуса	14. Оповідний рід літератури	15. Казкова країна	16. Житло українців	17.	19. Автор картини
↓	↙	↘	↓	↘	↘
21. Укр. народна казка	22. «...і земля нині торжествують»	23. Частина доби	24. Ароматична смола	25. Нижня частина предмета	26. Кар'єр уздовж авансцени
↙	↘	↓	↘	↘	↘
28. Посудина для квітів	29. Риболовне знаряддя	30. Хоч... на голові теши	31. Тягар, багаж	32. Укр. літак	33. Зрошувальний канал
↙	↘	↘	↘	↘	↘
36. Місце народження Ісуса	37. Заключне слово молитви	38. Нота	39. «Ой радуєся, земле, – Божий народився»	40. Національний олімпійський комітет	41. Представник етнографічної групи українців
↓	↙	↘	↘	↘	↘
46. Укр. танець	47. Німб	48. В'єтнамська копійка	49. Скарбниця	50. Кухар на кораблі	51. Біблійний цар
↙	↘	↘	↘	↘	↓
52. Дружина Караса (опера)	53. Пруг дошки, пісня	54. Місто у Франції	55. Супутник Юліпера	56. Пістолет	57. Науково-дослідний інститут
↓	↙	↘	↘	↘	↘
59. Автор картини	60. Святий з подарунками	61. Іду на... (кн. Святослава)	62. Місто	63. Німецький фізик	64. Столиця Йорданії
↙	↘	↘	↘	↘	↓
65. Легка будівля для торгівлі	66. Врода	67. Покривало, ліжник	68. Прекрасна стаття	69. Герой М. Гоголя	70. «Івасик-Телесик»
↓	↙	↘	↘	↘	↘
71. Білий клен	72. Харчі провізія	73.	74. Неотруйна змія	75. Рослина, покрита колючками	76. Розжарене вугілля
↙	↘	↘	↘	↘	↘
77. Правитель	78. Вигук, звуконаслідування				

Відповіді на сканворд, вміщений у № 24 (305), 2011 р.

1. Патріарх. 2. Вар. 3. Марія. 4. Ряса. 5. Сі. 6. Ріг. 7. Іов. 8. Хорал. 9. Гра. 10. Цар. 11. Ат. 12. Рюкзак. 13. Ар. 14. Яір. 15. Юда. 16. Ісус. 17. Біблія. 18. Рід. 19. Юрій. 20. Ют. 21. Бра. 22. За. 23. Софіт. 24. Мул. 25. Долина. 26. Вал. 27. Класик. 28. Кит. 29. Воля. 30. Манна. 31. Нива. 32. Атол. 33. Сліпий. 34. Різдво. 35. Миколай. 36. Ной. 37. Яр. 38. Лимон. 39. Ізотоп. 40. Чарнецький. 41. Канів. 42. Іго. 43. Аз. 44. Покій. 45. Лот. 46. Оз. 47. ТРК. 48. Го. 49. Патрон. 50. Кант. 51. Слава. 52. Сцена. 53. Етан. 54. Пайок. 55. Пат. 56. Альт. 57. Володимир. 58. НОК. 59. Акант. 60. Вино. 61. Кутя. 62. КК. 63. Гай. 64. ТТ. 65. Діва. 66. Вир. 67. Іван. 68. Іква. 69. Мир. 70. Бог. 71. Ера. 72. Бенедикт. 73. Тин. 74. Хор. 75. Богатир. 76. «Хо». 77. Дар. 78. Ви. 79. Ан.